

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-01-00332/2019-03

Датум: 07.11.2019.године

Немањина 22-26

Београд

ИМ

На основу члана 15. став 4. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15), члана 213. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр.18/16 и 95/18 – аутентично тумачење), члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18-др.закон) члана 5.а став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 – др.закон и 62/17), решавајући по захтеву Оператера ИГМ „Младост“ д.о.о.Лесковац, Огранак Мала Плана, за издавање интегрисане дозволе 353-01-00332/2019-03 од 20. фебруара 2019. године, Министарство заштите животне средине, доноси

Р Е Ш Е Њ Е
о издавању интегрисане дозволе

Издаје се **интегрисана дозвола** рег. број 17 Оператеру ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, за рад целокупног постројења и обављање активности производње грађевинских производа од печене глине, на локацији катастарских парцела бр. 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, 1892, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић, и утврђује следеће, и то:

I ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Општи подаци о интегрисаној дозволи

Интегрисана дозвола регистарског броја 17 издаје се Оператеру ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, за постројење у Малој Плани, код Прокупља (у даљем тексту: Оператер), сходно Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Уредби о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС“, број 84/05), Правилнику о садржини и изгледу интегрисане дозволе („Службени гласник РС“, број 30/06), Уредби о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним

условима („Службени гласник РС”, број 84/05) и Уредби о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета животне средине и одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Службени гласник РС”, број 84/05).

У складу са Уредбом о врстама активности и постројења, Оператер припада постројењима за које се издаје интегрисана дозвола и то дефинисана под тачком:

3. Индустрија минерала, 3.5 Постојења за производњу керамичких производа печењем, а нарочито црепа, цигле, ватросталне опеке, плочица, керамичког посуђа или порцелана, са производним капацитетом који прелази 75 t дневно, и/или са капацитетом пећи који прелази 4 m³, са густином пуњења по пећи која прелази 300 kg/m³.

У складу са тим, Оператер се обратио надлежном органу, Министарству заштите животне средине за издавање интегрисане дозволе.

2. Општи подаци о постројењу

Постројење за производњу опеке ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, налази се на географској локацији N 43°14'22,96" и E 21°29'12,46" у Малој Плани, на адреси Мала Плана бб, у насељу Мала Плана код Прокупља. Предузеће је у функцији од 1960. године (некадашњи назив ИГМ „7.јули“ Мала Плана) а у оквиру привредног друштва је од 2006. године. Од јануара 2018. налази се у саставу ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац.

Основна делатност предузећа је производња опеке и грађевинских производа печењем. Инсталисани капацитет производње, на годишњем нивоу износи 36.000.000 јединица грађевинског блока. Дневна производња блока је од 80.000 комада чија је еквивалентна тежина 5850 g по комаду, тако да је **производни капацитет 450-500 t /дан.**

У 2017. години је произведено 29.067.505 јединица, или 157.585 тона готовог производа, односно 434 t/дан.

У 2016. години је произведено 24.406.500 јединица, односно 135.028 тона готовог производа или 422 t/дан.

Број запослених у ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана је **93** радника. Процес производње опеке и грађевинских производа од печене глине обавља се у три смене, седам дана у недељи, 320 дана годишње, осим у периоду редовног ремонта постројења.

3. Напомена о поверљивости података и информација

На основу члана 9. став 1. тачка 10. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Оператер је уз захтев за добијање интегрисане дозволе доставио надлежном органу Изјаву којом се потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности. Овом изјавом потврђено је да јавност има приступ захтеву за издавање интегрисане дозволе у целини осим информација које садрже пословну тајну и за које се захтева ограничен приступ јавности, наведено у Тачки 1. Особље и инвестициони трошкови – укупни трошкови са новим инвестицијама.

4. Информација о усаглашености

Захтев за добијање интегрисане дозволе, број 353-01-00332/2019-03, који је Оператер поднео 20. фебруара 2019. године, у складу је са одредбама Закона о интегрисаном

спречавању и контроли загађивања животне средине, Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 30/06 и 32/16) и Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима. Захтев за добијање интегрисане дозволе садржи све податке прописане Законом. Уз захтев за добијање интегрисане дозволе Оператер је поднео и сву потребну документацију прописану поменутим Законом.

II. АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ И ОЦЕНА ЗАХТЕВА

1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет

Предузеће ИГМ „Младост“ д.о.о., Лесковац, Огранак Мала Плана, бави се производњом грађевинског материјала, односно производњом грађевинског блока. Процес производње обухвата следеће технолошке поступке:

- Експлоатација глине из површинских копова
- Примарна прерада глине
- Секундарна прерада и обликовање
- Сушење
- Печење
- Разлагање и паковање-палетизација, отпрема

Експлоатација глине из површинских копова

Ископ глине се реализује на глиништу Ресинац. Грађевинским машинама се скидањем материјала одозго према доле у две етаже висине 5 метара, врши ископ и утовар глине високог квалитета у транспортна средства, која затим превозе глину до одлагалишта у кругу производне јединице. Глиниште је од производне јединице удаљено 5,2 km.

Примарна прерада глине

Опекарска глина „Ресинац“ одлаже се на депонију глине у оквиру фабрике где одлежава 4 до 8 месеци. Након тога се сировина убацује мобилном утоварном лопатом у додавач за глину, а у други додавач убацује се угаљ (од 1-3%) одакле се тракастим гуменим транспортерима глина у угаљ доводе до колног млина.

Након мешања и ситњења до одређене гранулације и проласка кроз решетке колног млина сировина одлази у ваљкасти (груби диференцијални млин) а затим у фини диференцијални млин. Тако припремљена мешавина се одлаже у силос где одлежава 10-12 дана са циљем уклањања унутрашњих напона и уједначавања влаге. Млинови као и простор у коме се обављају поменуте операције се преко система одсисавања одпрашује, а прикупљена прашина враћа у процес производње.

Обликовањење

Из силоса се глина допрема до додавача, који има функцију континуалног снабдевања диференцијалног млина и вакуум агрегата, чија је функција финална припрема сировог производа. Такав производ се води до секаћег стола где се димензионише и обликује коначна форма грађевинског блока. Тако сечена роба траком се транспортује до робота хватача који узима спремљену робу и захватом руке допрема на металне рамове где их оставља. Летве су на покретној траци која их уводи у регал за складиштење. Тако складиштену робу превозником захватају носачи и преносе у сушаре путем превозних шина на електропогон.

Сушење

Обликовани блок се транспортује у сушару, сложен на најоптималнији начин. Сушара је

тунелског типа, капацитета 76.160 блока, са аутоматским процесом сушења. Мешачке колоне снабдеване топлим ваздухом из тунелске пећи, приликом процеса хлађења печеног производа, суши сирову робу. Процес сушења се одвија у три фазе: загревање производа до температуре сушења, сушење на константној температури и период завршеног сушења. Опека се у тим сушарама суши топлим ваздухом на температури од 60-90 °C. Процес сушења траје од 26-28 сати.

Печење

По завршеном процесу сушења, блок иде у тунелску пећ на печење где пролази кроз температурно дефинисане зоне. По завршеном процесу печења (на температури од 860 – 900 °C) врши се хлађење блока и скидање са вагона тунелске пећи. Топлота за загревање тунелске пећи добија се сагоревањем нискосумпорног **мазута** (топлотне моћи 40.000 kJ/kg) у једној групи горионика и 11 група горионика за **петрол кокс** (топлотне моћи 30.140 kJ/kg). Ваздух за хлађење таванице и зидова пећи одводи се у сушару где се преостала топлотна енергија користи за сушење блока. Контролу и регулацију режима печења контролише руководилац технолошког процеса према теоријској криви печења. У току 2010. године извршена је делимична адаптација пећи, којом је остварена боља регулација процеса и боља расподела температура по попречном пресеку пећи, боља колорација и механичке особине производа.

Разлагање, палетирање, паковање

Вагони са печеним блоком довозе се превозником до постројења за претовар и паковање блокова. Погон паковања је стављен у функцију 2007. године и технолошки је потпуно аутоматизован. Следећом операцијом се слогови слажу на стандардне палете, обмотавају стреч фолијом, обележавају декларацијом и виљушкарном пребацују на складиште готових производа. Блок који не одговара захтевима квалитета, одваја се као шкарт, одлаже у посебан контејнер и одвози на складиште лома. Лом се евидентира на крају серије у извештају „Рекапитулација производње” и према Плану управљања отпадом, предаје матичном предузећу на даљи третман.

Пратећи процеси - да би се технолошки процес производње грађевинског блока обављао без застоја, у предузећу постоје и пратеће службе које раде у машинској радионици, магацину резервних делова, аутомеханичарској радионици и пумпној станици за гориво. Машинска радионица је предвиђена за одржавање и текуће поправке радних машина за производњу. Аутомеханичарска радионица је предвиђена за одржавање и поправку возила фабрике. Возила се напајају на пумпној станици за дизел гориво са подземним резервоаром запремине 10 m³ и једним точећим местом.

Припрема петрол кокса (техничка повезана активност)

Техничко-технолошко решење, које осим припреме петрол кокса, обухвата и систем дозирања петрол кокса у процес печења укључује:

- довоз и складиштење гранулираног петрол кокса
- утовар петрол кокса у сандучасти додавач
- дробљење петрол кокса и транспорт у млин
- млевење петрол кокса и транспорт у силос
- пнеуматски транспорт петрол кокса у затвореном циклусу на пламенике тунелске пећи
- спаљивање петрол кокса на пламеницима у зони печења на температурама изнад 750 °C

Утоваривачем се у сандучасти додавач убацује гранулисани петрол кокс који се после дробљења у дробилици одвози до млина на млевење. Млин се користи како би се дробљени петрол кокс уситнио на величину погодну за ложење тј. до 100 µm. Процес

млевења се обавља у потпуно затвореном систему (млин је обложен са свих страна зидовима) тако да нема емисија прашине у радни простор. После млевења и сушења микронизирани петрол кокс се пнеуматски уз помоћ вентилатора извлачи из млина. Све недовољно уситњене честице (веће од 100 μm) су претешке и враћају се у млин, док се остале транспортују у затвореном систему према циклону и силосу. Микронизирани петрол кокс подвргава се филтрацијском процесу преко циклонског сепарационог филтера. Дозирање петрол кокса из силоса у пећ се обавља у затвореном циклусу на начин да се петрол кокс из силоса извлачи пужним додавачем, а затим вентилатором транспортује до дистрибутера на пећи. Вентилатор на излазу из силоса појачан је са два додатна вентилатора који омогућавају проток уситњеног петрол кокса кроз дистрибуцијску цев. Централна дистрибуцијска цев налази се изнад сваке пећи и састоји се од два дистрибутера за сваку ложичну групу. Из дистрибутера се нафтни кокс кроз пламенике убацује у пећ. Дистрибутери су опремљени електронским вентилима и сензором за контролу температуре. Сав петрол кокс који се не потроши на дистрибутерима враћа се повратном цеви у силос петрол кокса. Петрол кокс као гориво не садржи хлор, флуор, азот, тешке метале, а количина сумпора у гориву је мања од 4% од чега се 60-80% угради у крајњи производ.

Напомена: Оператер је Планом мера прилагођавања рада предвидео супституцију дела петрол кокса природним гасом до краја 2020. године.

2. Опис локације на којој се активност обавља

Макролокација

Компанија ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, налази се на 9 km западно од Прокупља, у селу Мала Плана. Лоцирана је са леве стране локалног пута Прокупље-Куршумлија.

Област Топлица се налази на југу Србије, у области централног Балкана. Река Топлица, по којој је читав крај добио име, извире испод самог Панчићевог врха на Копаонику и тече на исток, у дужини од 136 km и улива се у Јужну Мораву, недалеко од Ниша. Прокупље је градско насеље и седиште истоимене општине и Топличког округа. Број становника града је 27673 а цела општина Прокупље има 51698 становника.

Микролокација

Оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, се налази на локацији катастарских парцела бр. 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, 1892, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић.

У окружењу предметне локације се налазе:

- Западно од капије на око 10 m је најближи индивидуални стамбени објекат
- Јужно од производне хале се налази пруга Ниш – Куршумлија и на око 50 m најближи индивидуални објекти.
- На источној страни, од производне хале, је поток и зелене обрадиве површине.
- Североисточно од производне хале насип глине у висини од око 6 m.

У непосредној близини локације нема других индустријских постројења који су у функцији.

У ближој околини нема привредних субјеката у функцији као ни објеката који раде или складиште опасне материје тако да је искључена могућност акцидентних ситуација која би утицала на рад предметног постројења.

Поред технолошке линије изграђени су и сви други објекти за нормалан рад фабрике као што су путна мрежа, водовод, интерна канализација, дренажа, постројење за снабдевање енергијом технолошке линије, унутрашње саобраћајнице и читав низ других инсталација.

Производно-пословни комплекс ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, се састоји од следећих објеката:

- Управна зграда и портирница,
- Производна хала,
- Производна хала – стара, за складиштење и припрему петролкокса,
- Бензинска пумпа $V = 10 \text{ m}^3$,
- Септичке јаме $V_I = 60 \text{ m}^3$ и $V_{II} = 18 \text{ m}^3$,
- Мазутара и пумпна станица за мазут,
- Надземни резервоар за мазут капацитета 500 m^3 и резервоар капацитета 1000 m^3 (који је ван функције),
- Одељење за истрошене резервне делове (радионица),
- Хала за разлагање,
- Трафо станица $3 \times 630 \text{ kVA}$,
- Компресорска станица,
- Помоћни објекат.

У околини фабрике не постоје заштићена подручја природе, археолошка налазишта, на које може утицати обављање активности Оператера. Постојење се налази у индустријској зони у којој није регистровано присуство заштићених биљних врста. Непокретна културна добра на подручју Општине су Манастир Св. Ђорђа (Ајдановац), удаљен 17 km и Споменички комплекс, удаљен 7 km.

Оператер је у захтеву за издавање интегрисане дозволе, у Поглављу III.1. Локација, дао потребне податке.

3. Постојеће дозволе, одобрења и сагласности

Оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, поседује за све постојеће објекте одобрења за изградњу и употребне дозволе, што је дато у Каталогу прилога, као и у захтеву у делу II.2.1.5.

Копије приложених употребних дозвола, сагласности, одобрења и других аката дате су у Каталогу прилога:

- Решење о регистрацији правног субјекта бр. БД 112256/2017 од 03.01.2018. године
- Решење издато од Одељења за друштвене делатности, Заштита животне средине, Општинске управе Прокупље, да за пројекат „Младост-ТМП“ д.о.о. из Мале Плана није потребна израда студије процене утицаја затеченог стања бр. 501-34/2009-03 од 25.07.2009. године

- Употребна дозвола бр 351-158/2003-03 од 03.03.2004. године, издата од Одељења за урбанизам стамбено комуналне послове и грађевинарство Прокупље за фабрику опеке на катастарској парцели бр. 1892 КО Поточић, у Малој Плани
- Употребна дозвола бр. 351-268/2007-05 од 14.12.2007. године, издата од Одељења за урбанизам стамбено комуналне послове и грађевинарство Прокупље за дограђени део Хале и складишта опекарских производа површине у основи 566 m² на катастарској парцели бр. 1892 КО Поточић у Малој Плани
- Употребна дозвола бр. 351-462/2010-05 од 09.12.2010. године, издата од Одељења за урбанизам стамбено комуналне послове и грађевинарство Прокупље за пословни објекат спратности П +Пк површине 196 m², на катастарској парцели бр. 1892 КО Поточић у Малој Плани
- Решење о издавању водне дозволе бр. 2-07-6136/3 од 29.12.2017. године, којом се утврђује начин, услови и обим пречишћавања и испуштања отпадних вода, испуштање хазардних и других супстанци које могу загадити воду, као и складиштење нафте и нафтних деривата у оквиру производног комплекса индустрије опеке у Малој Плани на кп.1892 КО Поточић општина Прокупље, издато од „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш
- Решење о сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације опекарске сировине у лежишту „Ресинац – Белокош“, издато од Министарства заштите животне средине, бр.353-02-226/2019-03 од 18.04.2019. године

У прилогу ове дозволе налази се листа свих постојећих дозвола, одобрења и сагласности надлежних органа и организација које је Оператер приложио уз захтев за издавање интегрисане дозволе, у Поглављу II. 2.3.

4. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину

Најважније питање у очувању животне средине у процесу производње печене опеке су велика потрошња енергије (процес печења се врши на 870-900°C) и емисије загађујућих материја у ваздух. Емисија буке и вибрације током рада машина постоје, а што се тиче отпадних вода, предузеће нема индустријских отпадних вода.

Емисије у ваздух потичу у највећој мери од сагоревања фосилног горива и дифузне прашине у примарној преради опеке. Такође су битне и емисије у ваздух од процеса сушења јер се у процесу, користи ваздух из секције одгревања печеног грађевинског блока, а долази и до емисије прашкастих материја.

Основне загађујуће материје које се емитују у ваздух су: прашкасте материје, оксиди азота (NO_x) и друга азотна једињења, сумпор диоксид (SO₂), угљен-моноксид и угљен-диоксид, испарљива органска једињења, метали и њихова једињења, хлор и његова једињења, флуор и његова једињења.

ВАЗДУХ	
Стационарни извори загађења ваздуха	Број емитера је 5: 1. Е1 - емитер тунелске пећи 2. Е2 – емитер тунелске сушаре 3. Е3 – емитер отпрашивача примарне прераде 4. Е4 – емитер отпрашивача на линији секундарне прераде 5. Е5 - емитер отпрашивача на линији разлагања -
Списак загађујућих материја које се емитују у ваздух	1. Прашкасте материје 2. Оксиди азота NO _x 3. Оксиди сумпора SO ₂ 4. Неорганска једињења флуора и хлора 5. Органска једињења – ТОС 6. Бензен 7. Угљен моноксид СО 8. Олово Рb

Оператер врши повремена мерења два пута годишње, на три емитера, на основу Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 10/13) и Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 5/16). Резултати мерења емисије показују да није било прекорачења ГВЕ. Резултати мерења указују на умерени ниво емисија загађујућих гасовитих и чврстих материја у ваздух.

Поред тачкастих постоје и дифузне емисије као што су неконтролисане емисије са складишта материјала, саобраћајница за пролаз возила кроз круг фабрике и одређене тачке транспорта и пресипне тачке материјала које нису унутар неког објекта. Дифузне емисије се састоје од прашкастих материја и издувних гасова возила.

Утицај на површинске воде -

На локацији се генеришу следећи типови отпадних вода:

- атмосферске воде
- санитарне отпадне воде

Технолошке воде из процеса производње не постоје. Сва потребна вода током процеса производње током печења производа испари у атмосферу.

ВОДЕ	
Број извора загађења воде	1. Атмосферске воде 2. Санитарно-фекалне воде
Број испуста отпадних вода са координатама тачки испуста по Gauss-Kruger-у:	1. Испуст атмосферских вода након таложника и сепаратора, у Малопланску реку (N: 43°14`19,64`` E: 21°29`16,62``) 2. Испусти санитарно - фекалне воде у

	две септичке јаме (I и II) запремине 18 m ³ и 60 m ³
Списак именованих реципијената (реке, подземна вода)	Малопланска река, која се улива у реку Топлицу (испуст атмосферских вода)
Количина изливене воде у реципијент	Варира, зависи од временских услова
Списак главних загађујућих материја који се испуштају у реципијент	1. Суспендоване материје, 2. Нафтни угљоводоници

Оператер поседује Решење о издавању водне дозволе за пречишћавање и испуштање отпадних вода, складиштење нафте и нафтних деривата (бр.2-07/6136 од 02.10.2017. године).

Оператер не поседује постројење за пречишћавање отпадних вода, осим два сепаратора масти и уља (за атмосферске воде и воде од прања и квашења фабричког круга).

Санитарне отпадне воде су везане на септичке јаме и празне се периодично у складу са уговорним обавезама Оператера са јавним комуналним предузећем. На основу Плана генералне регулације Општина Прокупље планира да изгради канализациону мрежу дуж свих саобраћајница, тако да ће се омогућити прикључак свих постојећих и планираних објеката.

Атмосферске отпадне воде се квартално мере после сепаратора масти и уља, у кругу постројења и узводно и низводно од улива у реципијент Малопланска река, кад постоје услови за мерење. Резултати мерења указују да постројење нема значајан утицај на ниво загађености реципијента, с обзиром да су вредности за суспендоване материје, фосфате и амонијак повећане, осим у узорцима после сепаратора уље/вода, низводно од улива отпадних вода компаније ИГМ „Младост“ д.о.о Лесковац, Огранак Мала Плана и у узорку узводно од улива ових отпадних вода.

Утицај на земљиште и подземне воде - са предметног постројења нема директног испуштања отпадних вода у подземне воде нити у земљиште. Све манипулативне површине у кругу постројења су асфалтиране. С обзиром да је простор на ком се одвијају привредне делатности асфалтиран и спојен са интерним системом одвођења вода, у случају квара на возилима, цурења уља, антифриза и других флуида, неће доћи до загађења земљишта. Такође, до загађења земљишта неће доћи ни приликом допреме петрол кокса јер се складиштење петрол кокса одвија у затвореном простору (стара хала). На локацији постројења постоје два резервоара за уље за ложење (мазут) капацитета 500 m³ и од 1000 m³, оба смештена у бетонску танквану запремине да прихвати сву количин течности из резервоара. Резервоар за мазут капацитета 1000 m³, након акцидента, који се десио 2011. године, је испражњен, очишћен и стављен ван употребе, о чему су обавештени инспектори сектора за ванредне ситуације (изјава Оператера).

Оператер поседује и подземни резервоар за дизел гориво капацитета 10 m³, са дуплим плаштом. До сад није било испитивања подземних вода нити земљишта у непосредној околини резервоара. За време употребе овог резервоара није било акцидентних ситуација.

На локацији постројења постоји отворено складиште угља на терену који није попљочан нити наткривен, тако да атмосферске падавине могу да испирају материје у земљу.

ЗЕМЉИШТЕ и ПОДЗЕМНЕ ВОДЕ	
Опис технолошких корака у оквиру активности које могу изазвати утицај и дејство на земљиште и подземну воду	- Подземно складиште дизел горива капацитета 10 m³ (обезбеђено је ревизионим шахтом за детектовање у случају цурења) - Надземни резервоар за мазут капацитета 500 t, смештен у бетонску танквану висине 2,5 m - Две септичке јаме капацитета 60 m³ и 18 m³
Заузета површина земљишта	6 ha 50 ar
Листа загађивача ослобођених у земљиште, ако их има	Еуро дизел гориво (у случају цурења)
Списак главних загађивача испуштених у земљиште, ако их има	Не постоји испуштање загађујућих материја у земљиште
Опис посебних ситуација или непланираних догађаја у последњих годину дана или релевантног периода у односу на ситуацију или ефекат, опис било каквих ефеката насталих из тих ситуација (удеси, почетни радови итд)	На резервоару уља за ложење капацитета 500 t десила се хаварија услед пропуста у пројектовању и извођењу радова при градњи. Исти је после хаварије прописно саниран од стране овлашћеног лица (изјава Оператера)
Опис промена квалитета земљишта, које су резултат рада постројења, ако их има	Нема

Оператер је извршио испитивање квалитета подземних вода 21.12.2018. године, на пијезометру код старе хале. Према исказаним резултатима мерења све загађујуће материје су испод граничних вредности датих у Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/12), Прилог 2, табела 1.

Оператер је извршио испитивање квалитета земљишта 20.11.2018.године, са три мерна места у непосредној околини локације постројења и резултати испитивања узорка земљишта показују да су концентрације испитиваних параметара испод граничних и ремедијационих вредности прописаних Уредбом о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, бр. 88/10 и 30/18 – др. уредба) Прилог 3. и Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19).

Отпад - у процесу производње опеке у фабрици, током редовног рада, генеришу се разне врсте отпада који је по карактеру: опасан и неопасан. Све врсте отпада су производ начина производње и грубо се могу поделити по месту настанка на: отпад из процеса производње; отпад из процеса одржавања опреме; отпад из радионице одржавања возног парка и комунални отпад.

Опасан отпад је следећи: истрошени акумулатори, отпад од електричних и

електронских производа, флуоресцентне цеви, рабљена уља и муљеви из сепаратора масти и уља. Овај отпад се привремено складишти у непропусним пластичним судовима (акумулатори); металним бурадима (отпадно уље и муљеви из сепаратора уље/вода), на дрвеним палетама, са бетонском подлогом, ограђен и наткривен. Бурад су затворена металним поклопцима и обележена.

Неопасан отпад је следећи: суви лом, печени лом, истрошене гуме, дрвени отпад – палете, метални отпад - од стругања и обраде ферометала, пластични отпад, папирни отпад, комунални отпад.

Сва количина генерисаног отпада се предаје овлашћеним предузећима које га преузимају на третман. Отпад је одложен на више предвиђених локација и предаје се овлашћеним предузећима које имају дозволу за складиштење, транспорт и третман, са правилним кретањем документације предметног отпада. Оператер нема сопствену локацију за одлагање отпада, већ само привремена одлагалишта на којима се отпад одлаже привремено до испоруке овлашћеним оператерима.

Податке о количинама генерисаног отпада Оператер је дао у прилогу захтева: План управљања отпадом.

ОТПАД	
Списак врста отпада генерисаних унутар постројења и унутар једне или више активности	• сепарат глине • суви лом • печени лом • оловни акумулатори • истрошене гуме • дрвене палете • метални отпад- отпадно гвожђе • пластични отпад -фолија • папирни отпад • електронски и електрични отпад • флуоресцентне цеви • отпадна моторна и хидраулична уља и зауљене крпе • муљ из сепаратора масти и уља • комунални отпад
Годишња количина генерисаног отпада	• око 1,3 t опасног отпада у 2018. години • око 888 t неопасног отпада у 2018. години
Списак објеката за управљање отпадом у функцији у оквиру постројења (постројење за рециклажу, депонија, други објекти ...)	Објекат складишта опасног отпада – затворен и наткривен

Бука - главни извори буке са аспекта заштите животне средине на локацији Оператера, на отвореном простору су следећи: транспортна возила глине од копова до одлагалишта, грађевинска механизација унутар локације постројења, систем за отпашивање, систем за одсисавање топлог ваздуха из сушара. Извори буке у затвореном простору су: колни млин, груби млин, фини млин, компресор, млин за млевање петрол кокса, постројење за грубо млевање петрол кокса. У околини постројења постоје појединачни стамбени објекти на удаљености од око 50 m. Најближи стамбени објекат се налази на западној страни на удаљености од 10 m. На

основу резултата мерења буке за дневни и ноћни период (од 16.01.2017.године) може се закључити да не долази до прекорачења дозвољеног нивоа буке у најближој околини круга фабрике. Током редовног рада фабрике нема значајних утицаја вибрација у животној средини.

Удеси – Сходно Правилнику о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС“, бр.41/10 и 51/15), Оператер није севесо постројење. Акцидентне односно хаваријске ситуације које се могу десити у фабрици су: пожари, експлозије, цурење опасних материја или комбиновани акциденти. У циљу поузданог управљања ризиком спроводе се планиране мере заштите. За гашење евентуалних пожара на објекту, предвиђена је спољна и унутрашња хидрантска мрежа, системи за дојаву пожара и програми обавезне теоријске и практичне обуке радника. Дефекти цурења су могући, али је постројење тако пројектовано да је немогућа контаминација земљишта и водотока.

Главне утицаје рада постројења на животну средину Оператер је описао у делу захтева II.3. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину.

5. Коментари/мишљења

У току спровођења процедуре издавања интегрисане дозволе, а након подношења комплетног захтева за издавање интегрисане дозволе, као и комплетне документације, од стране Оператера ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, број 353-01-000332/2019-03, надлежни орган, Министарство заштите животне средине, издало је обавештење за јавност о пријему комплетног захтева за издавање интегрисане дозволе у дневном листу „Политика“, дана 08.07.2019. године. Такође, о пријему захтева упућено је писмено обавештење јединици локалне самоуправе Општини Прокупље, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Републике Србије.

Други органи и организације, као и представници заинтересоване јавности могли су да доставе своја мишљења на захтев, Министарству заштите животне средине, у року од 15 дана од дана пријема обавештења о поднетом захтеву интегрисане дозволе.

5.1. Органи локалне самоуправе (општина/град)

Нема коментара.

5.2. Јавних и других институција

На захтев и на нацрт интегрисане дозволе Завод за заштиту природе Републике Србије је дао позитивно мишљење.

5.3. Надлежних органа других држава у случају прекограничног загађивања

Рад фабрике ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, нема утицаја на прекогранично загађење.

5.4. Представника заинтересоване јавности

Нема коментара.

6. Процена захтева

6.1. Примена најбољих доступних техника

За процену процеса и активности у ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, и усаглашености са најбољим доступним техникама (ВАТ), Оператер је урадио детаљну усклађеност са Референтним документима о најбољим доступним техникама за ову врсту индустрије:

- *Reference Document on Best Available Techniques in Ceramic Manufacturing Industry, August 2007.*
- *Reference Document on Best Available Techniques for Energy Efficiency, Februar 2009.*
- *Reference Document on Best Available Techniques On Emissions from Storage, July 2006.*
- *Reference Document on the Monitoring of Emissions to Air and Water from IED Installations, July 2018.*

Усаглашеност је постигнута код следећих релевантних најбољих доступних техника поменутих референтних докумената:

Технолошки ток производње усаглашен је са најбоље доступним техникама производње опекарских производа и то: складиштење сировина, полумокри поступак прераде и обликовања блока, тунелска сушара, тунелска пећ, аутоматизована линија за слагање и паковање (од 2007.)

Потрошња сировина и биланс материјала – У фабрици је (у току 2017. године) производња лома износила 1,9% у односу на количину произведеног блока. (према ВАТ-у је 2%). Суви лом се пре печења враћа у процес. Прашина из отпрашивача враћа се у производњу. Процеси сушења и печења су аутоматизовани. Побољшана је регулација процеса печења.

Потрошња енергије и енергетска ефикасност специфична потрошња топлоте у тунелским пећима (80-140 m) према ВАТ је 1,0-2,5 GJ/t. У 2016. оператер је имао 2,188 GJ/t, а у 2017. години 2,0945 GJ/t.

- Постизање минималне специфичне потрошње енергије:
 - оптимизација топлотних услова (криве печења) у зонама предгревања, печења и одгревања;
 - одвођење целокупне количине топлоте из зоне одгревања у тунелску сушару;
 - улаз полупроизвода у зону предгревања са минималним садржајем влаге;
 - повећана изолација тунелске пећи (у 2009.)
 - промењени горионици тунелске пећи енергетски ефикаснијим (2009.)
 - поседовање кондензаторских батерија
- Оптимизација процеса сагоревања познавањем квалитета горива у процесу
- Смањење потрошње електричне енергије
 - применом система управљања електричном енергијом;
 - употребом опреме са високом енергетском ефикасношћу

Емисије у ваздух:

- Смањење **дифузних емисија** прашине постиже се следећим поступцима:
 - процеси прераде и обликовања глине се одвијају у затвореном простору,
 - путеви за манипулацију глине су бетонирани,
 - у сувим временским периодима се врши прскање водом површина где се одвијају прашњаве операције;

- ускладиштена глина и песак су просечне влажности 12%;
- Емисије **прашкастих материја** из стационарних извора
 - тунелска сушара има емисију влажних гасова кроз огромну таложну комору тако да је емисија прашкастих материја изузетно мала; захваљујући редовном усисавању вагона тунелске пећи емисија прашкастих материја на овом емитеру је $2,1 \text{ mg/m}^3$
 - емисија прашкастих материја из пећи износи $16,4 \text{ mg/m}^3$
- Емисије **гасовитих хемијских једињења** из пећи:
 - оптимизација криве печења;
 - одржавање ниског нивоа емисија NO_x ($49,3\text{--}66,7 \text{ mg/m}^3$); SO_2 ($150\text{--}168,8 \text{ mg/m}^3$); HF ($0,58\text{--}0,77 \text{ mg/m}^3$) HCl ($2,56\text{--}4,55 \text{ mg/m}^3$) бензен ($0,25\text{--}0,36 \text{ mg/m}^3$)

Емисије у воде:

- предузеће нема технолошких отпадних вода, а санитарно-фекалне воде се упуштају у септичке јаме.

Управљање отпадом:

- поновна употреба сувог лома, прашине сакупљене у производном процесу;
- складиштење отпада на непропусним и отпорним подлогама;

Заштита подземних вода:

- сви складиштени материјали на локацији су у прихватним посудама, уз коришћење предвиђених радних и инцидентних техника за превенцију и техника за руковање
- нема испуштања отпадних вода у подземно водно тело
- праћење квалитета подземних вода путем постављеног пијезометра

Бука и вибрације:

- све производне јединице које стварају буку и вибрације су смештене у затворен простор
- прозори и врата бучне јединице су изведени на начин да што више пригушују буку и током рада су затворени
- отпрема палета са складишта и утовар у камионе се изводе у дневним условима и током радних дана

Делимична усаглашеност са најбољим доступним техникама постоји код:

Управљање заштитом животне средине – Оператер се придржава Политике заштите животне средине, али још није увео Систем управљања заштитом животне средине. Оператер је предвидео увођење система управљања заштитом животне средине у складу са стандардом ISO 14001:2015, **до краја 2022. године.**

Контрола улазних сировина и горива које улазе у процес (лабораторијска контрола улазних сировина); Тренутно коришћење петрол кокса ће бити делимично супституисано природним гасом, по Плану мера прилагођавања, **до краја 2020. године.**

Емисије прашкастих материја из дифузних извора - Оператер је предвидео влажење отвореног складишта глине и транспортних путева помоћу мобилне цистерне **Рок: јун 2020.**

Емисије прашкастих материја из стационарних извора

Каналисана емисија прашине, простори у којима се одвијају прашњаве активности, процеси млевења и мешања, се отпрашују применом постројења за отпрашивање (врећастих филтера); емисија прашкастих материја на овом емитеру је испод 15 mg/m^3 . Саветује се чешће мењање филтерских врећа да се достигне емисија по БАТ-у испод 10 mg/m^3 . Емисије прашкастих материја из отпрашивача на линији секундарне прераде и на линији разлагања, који су уграђени у току 2018. године, а до сада нису постављена мерна места, нити су рађена мерења емисије. Неопходно је поставити мерна места и мерити емисије на овим емитерима два пута годишње. Оператер је предвидео уградњу мерних места у току 2020. године. Неопходно је да изврши два мерења у току 2020. године, једно у првој половини године и друго у другој половини године са размаком од 6 месеци.

Емисије гасовитих хемијских једињења из пећи:

Емисија органских материја изражена као укупан угљеник $\text{TOC} = 31,1 \text{ mg/m}^3$. Неопходно је смањење TOC испод 20 mg/m^3 . Оператер је предвидео реализацију следећих мера за редукцију испарљивих органских једињења **до краја 2020.године**: додавање креча као пуниоца сировине; делимичну супституцију горива; оптимизацију пламеника природног гаса

Такође је неопходно и постављање мерног места на тунелској пећи по стандарду, које је оператер предвидео **до краја 2021.године**.

Емисија у воде:

Зауљене атмосферске воде се делимично пречишћавају путем два сепаратора уље/вода, Оператер је у обавези да инсталира нови сепаратор уље/вода на месту непосредно пре улива задржаних атмосферских вода које се са манипулативних површина уливају у ободни канал, који се улива директно у Малопланску реку. На основу Плана мера прилагођавања БАТ захтевима, рок за спровођење је **до краја 2021.године**

Ради смањења потрошње воде Оператер је предвидео инсталацију аутоматских вентила за воду **Рок: до краја 2020. године**

Смањење буке и дифузионе прашине: предвиђено постављање заштитних садница туја према североистоку. **Рок: до краја 2020. године**

Енергетска ефикасност: предвиђена је замена постојећих мотора енергетски ефикаснијим. **Рок: до краја 2020. године**

Уз захтев за добијање интегрисане дозволе Оператер је приложио и Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, где су описане мере које намерава да предузме у циљу усклађивања са БАТ захтевима (захтевима најбољих доступних техника), тамо где је то неопходно, као и временском динамиком спровођења тих мера и динамиком финансирања (Документација – Прилог)

6.2. Коришћење ресурса

Сировине и помоћни материјали

Као сировина за производњу блока користи се глина из глиништа „Ресинац“ код Мале Плана. Ископ глине се реализује грађевинским машинама, скидањем материјала одозго према доле у две етаже висине 4 метара, а затим се врши утовар глине у транспортна возила, која затим превозе глину до одлагалишта у кругу производне јединице у Малој

Плани. Глиниште „Ресинац“ је од производног погона удаљено 5,2 km. Осим глине као основне сировине, због побољшања квалитета грађевинског блока додаје се око 7% тињавог песка и око 3% угља ситно млевене гранулације. Као испуна у сировини, која у тунелској пећи сагори, користи се угљена прашина која смањује унутрашње напоне и утиче на порозност производа.

Глина је високопластична, што значи да је ситнозрнасте структуре са високом моћи везивања воде што омогућава фино обликовање, веома је квалитетна јер не садржи примесе кречњака, песка и осталих нежељених елемената, што дозвољава печење на релативно ниској температури (око 860 °C). Због присуства оксида гвожђа, који се налазе у облику минерала из групе хидроксида (гетит, лимонит), који се после печења трансформише у хематит, опеки даје интензивну црвену боју која побољшава естетску карактеристику производа. За експлоатацију глине Оператер ИГМ „Младост“ доо Лесковац, Огранак Мала Плана, има одобрење од Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања; Сектор за рударство и геологију, за експлоатацију опекарских сировина бр. 310-02-00300/2012-14 од 08.11.2013.године

У току 2017. године, од сировина је потрошено: 110769 t глине, 5538 t песка и 1107 t угља у производном процесу.

У процесу производње не користе се опасне хемијске супстанце и хемијски производи као сировине или помоћни материјали.

Податке о коришћењу сировина и помоћних материјала са максимално предвиђеном годишњом потрошњом истих, Оператер је дао у Прилогу: Табеларни преглед, Табела бр.1 Коришћење сировина и помоћних материјала.

Вода

Водоснабдевање фабрике за производњу опеке се остварује преко постојеће водоводне мреже општине Прокупље према условима надлежног јавно-комуналног предузећа. Укупна потрошња воде у 2017. години је била: 5175 m³ од чега, за производне процесе, односно за припрему глине 3478 m³, за санитарне потребе 916 m³, и за друге намене 780 m³. Потрошња воде по тони производа за 2016. годину износи 37 l/t, за 2017.годину 32,8 l/t. Количина воде за припрему глине која улази у технолошки процес умногоме зависи од количине влаге коју садржи сировина. У циљу смањења потрошње воде и усаглашавања са захтевима најбољих доступних техника планира се:

- стална контрола исправности мерача потрошње
- превентивно одржавање водоводних инсталација
- уградња аутоматских вентила у циљу избегавања цурења

Податке о потрошњи воде оператер је дао у Поглављу III.4.3 и у Табели 10. у Прилогу: Табеларни прегледи.

Енергија

Оператер као енергенте у процесу производње користи:

- **петрол кокс** – за процес производње топлотне енергије у тунелској пећи; садржај сумпора S је до 4,0%, а доња топлотна моћ 30.140 kJ/kg (4616 t у 2017. години);
- **угаљ** – за процес производње топлотне енергије у тунелској пећи, доње топлотне моћи 10.000 kJ/kg (8824 t у 2017. години)
- **уље за ложење (мазут)** – за процес производње топлотне енергије у тунелској пећи користи се као алтернативно гориво, доње топлотне моћи 40.000 kJ/kg, (58,02 t у 2017. години)
- **дрво** – за иницијално паљење пећи (10,5 t у 2017. години)

- **електричну енергију** - највећи део утрошене електричне енергије је за производни процес (7 516 363 kWh у 2017. години) и за осветљење (43 637 kWh у 2017.години)
- **дизел гориво** - користи се за потребе транспорта (103,98 t у 2017. години)

Податке о коришћењу енергије оператер је дао у Поглављу III.4.2.захтева.

Уз захтев за добијање интегрисане дозволе оператер је приложио и План мера за ефикасно коришћење енергије као посебан документ.

6.3. Емисије у ваздух и њихов утицај на животну средину

У процесу производње јављају се емисије нежељених загађујућих материја из **стационарних извора емисија** у ваздух. Те емисије потичу од процесних агрегата у фабрици и могу се поделити на:

- емисију прашкастих материја у процесу примарне прераде глине, на линији секундарне прераде и на линији разлагања
- емисију прашкастих материја у процесу сушења и
- емисију загађујућих материја у процесу печења - смешу продуката сагоревања петрол кокса и технолошког продукта печења (прашина, оксиди азота и друга азотна једињења, угљенмоноксид и угљендиоксид, испарљива органска једињења, метали и њихова једињења, хлор и његова једињења, флуор и његова једињења)

Унутар просторија где се одвијају процеси долази до појаве дифузне емисије прашине, која се одсисава путем одсисних канала до уређаја за отпашивање. Оператер користи **отпашиваче са врећастим филтерима** $Q=16200 \text{ m}^3/\text{h}$. Функционисање врећастих филтера се заснива на физичкој сепарацији честица из струје ваздуха помоћу филтарских врећа у циљу смањивања концентрација прашкастих материја пре испуштања. Прашкасте материје у излазној струји флуида задржавају се на тканини врећастог филтера а уклањају се током отресања вреће филтера. Струје гасова које се доводе из различитих процеса и споредних извора, улазе у врећасте филтер при његовом дну. Пречишћени гасови испуштају се из врећастог филтера у атмосферу. Сакупљене прашкасте материје враћају се у процес одговарајућим транспортерима.

Дифузни извори емисија су неконтролисане емисије са депоније глине, отворених силоса глине, пролаза возила при довозу глине и дистрибуцији производа. Дифузне емисије састоје се од прашкастих материја и издувних гасова возила, које настају приликом сагоревања дизел горива из мотора транспортних средстава унутрашњег и спољашњег транспорта. Емисије издувних гасова из мотора са унутрашњим сагоревањем карактеришу се периодичним повећаним концентарцијама CO , CO_2 , NO_x , SO_2 , Pb , VOC и прашкастих материја. Загађујуће материје као што су издувни гасови, по интензитету емисије спадају у мање изворе емисије. Дифузне емисије које потичу од транспорта контролишу се помоћу редовног влажења саобраћајнице и путева и редовног одржавања фабричког круга.

Значајни извор емисија представља одлагалиште глине у кругу фабрике, јер долази до разношења честица ветром и спирања атмосферским падавинама.

У циљу усаглашавања с најбољим доступним техникама планира се спровођење следећих мера:

- **влажење одлагалишта у ветровитим данима,**
- **влажење транспортних путева,**
- **постављање заштитних баријера садница туја према североистоку.**

Саобраћајнице у кругу фабрике су асфалтиране. Наведене предузете мере у складу су са препорукама најбољих доступних техника.

У процесу производње блоковског грађевинског производа не користе се материје са снажно израженим мирисом.

Утицај емисија на квалитет амбијенталног ваздуха у досадашњем раду није мерен. Уколико буде неопходно, мерење ће се изводити према Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“ бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Податке о емисијама у ваздух, Оператер је дао у захтеву у: Поглављу III.5. Емисије у ваздух, Прилогу 2. тачка 3. Емисије у ваздух и њихова контрола, табелама 11-21, као и у Плану вршења мониторинга.

6.4. Емисије у воде и њихов утицај на животну средину

Фабрика ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, поседује Решење о издавању водне дозволе којом се утврђује начин, услови и обим пречишћавања и испуштања отпадних вода, складиштење нафте и нафтних деривата у оквиру производног комплекса индустрије опеке, у Малој Плани, бр.2-07-6136/3 од 29.12.2017.године, издату од стране ЈВП „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш. Ова дозвола је саставни део документације која је предата уз захтев за добијање интегрисане дозволе.

Постојећи канализациони систем циглане је решен по сепарационом систему.

На локацији се генеришу следећи токови отпадних вода:

- санитарне отпадне воде
- атмосферске отпадне воде

У производном процесу, према техничкој документацији **не настају технолошке отпадне воде** (вода се не продукује из састава, већ се по потреби додају потребне количине воде у процесу производње).

Санитарне воде потичу од објеката са санитарним чворовима и из фабричког ресторана. Количина тих отпадних вода је у просеку $1,3 \text{ m}^3/\text{h}$. Број запослених је 93. Отпадне воде из лабораторије такође се уливају у санитарну канализацију, али је њихова количина занемарљива. У лабораторији се не користе опасне материје. Отпадне воде из санитарних уређаја прихватају се мрежом фекалне канализације и одводе у две непропусне септичке јаме. Септичке јаме се празне према посебно сачињеном уговору са овлашћеним комуналним предузећем (КЈП “Градски водовод“ из Прокупља).

Атмосферске отпадне воде са одлагалишта глине и отвореног складишта готових производа могу бити загађене суспендованим честицама. Атмосферске воде од прања платоа на коме се налазе транспортна средства и аутомеханичарска радионица, са простора истакалишта мазута и са локације пумпе за точење горива могу садржати примесе масти и уља. Те воде се делимичним третманом преко два таложника и сепаратора масти и уља, одводе путем мреже атмосферске канализације у Малопланску реку. У фабрици не постоје мерачи протока испуштених отпадних вода, али се на основу прорачуна, може се рећи да се годишње генерише око 44000 m^3 ове отпадне воде.

Утицај на квалитет водних тела

Оцена квалитета отпадних вода предузећа ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, огранак Мала Плана, обухватила је израду хемијских анализа узорака отпадне воде пре и после сепаратора (код пумпе за гориво) и реципијента Малопланске реке, узводно и низводно, као и упоређивање добијених резултата са законском регулативом.

Површинска вода Малопланска река није категорисана Уредбом о категоризацији водотока, па је оцена квалитета вода извршена у односу на следећи реципијент, реку Топлицу (IIа класа). Резултати испитивања квалитета воде Малопланске реке узводно и низводно од места испуштања отпадних вода, показују да постоји повећани садржај суспендованих материја, фосфата и амонијака, али се може закључити да отпадна вода предузећа ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, огранак Мала Плана нема утицаја на реципијент и не нарушава њен квалитет.

На локацији фабрике нема испуштања отпадних вода у подземне воде.

Податке о емисијама штетних и отпадних материја у воде, Оператер је дао у захтеву у: Поглављу III.6. Емисије штетних и опасних материја у воде, Прилогу 2., табелама 22-34, као и у Плану вршења мониторинга.

6.5. Заштита земљишта

У циљу утврђивања загађености земљишта, на локацији фабрике ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, вршено је мерења квалитета земљишта и подземних вода. Испитивање земљишта рађено је у околини производног погона (у новембру 2018. године) и резултати испитивања узорака земљишта показују да су концентрације испитиваних параметара испод граничних и ремедијационих вредности, прописаних Уредбом о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Сл.гласник РС“, бр. 88/10 и 30/2018) прилог 3.

За складиштење нафте и нафтних деривата, на локацији постројења постоје два резервоара прописно заштићена од могућих акцидената.

- подземни резервоар за дизел гориво (капацитета 10 m³).
- два вертикална цилиндрична резервоара за уље за ложење - мазут (капацитета 500 m³, са танкваном висине 2,5 m и 1000 m³ - који није у функцији).

Оператер поседује и две непропусне септичке јаме: једну у близини управне зграде и другу у близини производне хале.

Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројења је предвиђена уградња пијезометара у близини наведених резервоара и септичке јаме код производне хале, са **роком до краја 2019. године**. У условима редовног рада не долази до загађења земљишта.

Заштиту земљишта и подземних вода оператер је обрадио у захтеву за добијање интегрисане дозволе у Поглављу III.7. Заштиту земљишта и подземних вода

6.6. Управљање отпадом

У процесу производње у фабрици Оператера, генеришу се разне врсте отпада. Идентификоване су следеће врсте отпада:

- отпад који се генерише у процесу производње,
- отпад који настаје при редовном машинском одржавању
- комунални отпад.

По карактеру генерисани отпад у фабрици може бити опасан и неопасан.

Разврставање отпада – у фабрици Оператера, врши се разврставање отпада приликом његовог настанка у погонима и за то постоји дефинисана писана процедура. Разврставање се врши одмах на месту настанка отпада. Разврстани отпад се одлаже на планом предвиђена места за привремено одлагање и предаје овлашћеном оператеру за третман, транспорт и складиштење предметног отпада.

Привремено складиштење отпада - Генерисани отпад се одлаже на привремена одлагалишта на отвореном или у затвореном простору (зависно од врсте отпада) који је приказан на ситуационом плану у Плану управљања отпадом. Периодично се отпад предаје овлашћеним правним лицима са дозволом за превоз, складиштење или третман одређене врсте отпада.

Привремено складиштење *опасног* отпада је изведено са:

- стабилном и непропусном подлогом и одговарајућом заштитом од атмосферских утицаја;
- системом за спречавање удеса;
- системом за заштиту од пожара.

Опасан отпад који се генерише (стари акумулатори, отпадно уље, отпад од електричних уређаја и електронских производа), се одвојено сакупља у затворене посуде означене са натписом „опасан отпад“ и називом врсте отпада и обележене ознаком из каталога, а потом се адекватно складишти у привремено складиште опасног отпада.

Привремено складиштење *неопасног* отпада врши се за следеће врсте неопасног отпада: печени лом (блокови), истрошене гуме, пепео (шљака и прашина из котла), отпадно гвожђе, дрвени отпад –палете, као и привремено складиштење амбалажног отпада (пластична амбалажа, папир и картон, дрвена амбалажа).

Као комунални отпад се јавља мешани комунални отпад и он се одлаже у пластичне контејнере и збрињава преко овлашћеног оператера.

Превоз отпада - Оператер не врши транспорт отпада ван фабрике, а у самој фабрици, настали отпад са било које линије, до привремених складишта преноси се интерним транспортом. Отпад који се транспортује ван фабрике врше овлашћени оператери. Услугу транспорта у том случају за њега врши овлашћени оператер, са ким предузеће има потписан уговор. Пuteви кретања отпада у самом предузећу и ван њега су строго дефинисани.

Прерада отпада: третман и рециклажа – Инертни отпад (печени лом 101208) се продаје као репроматеријал за производњу шљака блокова, док се отпад (сушени лом 101210) враћа поново на линију примарне производње, на колни млин. Сепарат глине који се сврстава у инертан отпад, враћа се на глиниште у сврху ремедијације глиништа тј. одлаже се без икаквог третмана на место његовог вековног станишта.

Такође се употребљене дрвене палете репарирају, а оне које није могуће поново употребити, користе се као енергент за ложење котла на чврсто гориво (у просторијама управне зграде и у механичарској радионици). Пепео (шљака и прашина из котла) враћа се назад у производни процес.

Сав неопасан отпад који се генерише у фабрици Оператера, предаје се оператерима овлашћеним за третман те врсте отпада. Опасан отпад по Уговору, преузима испоручилац сировине од кога је тај отпад и настао.

Одлагање отпада - Оператер не врши одлагање отпада, већ сав генерисани отпад предаје овлашћеним организацијама који отпад превозе до места коначног третмана. Оператер има потписан уговор са овлашћеним оператером за одлагање комуналног отпада.

Контрола и мерење - у фабрици Оператера, спроводе се активности контроле и мерења (анализа) у оквиру управљања отпадом, од момента његовог настанка до тренутка коначног збрињавања. За сав отпад урађене су анализе испитивања отпада одређивањем карактера отпада и опасних материја које се налазе у њиховом саставу.

Оператер је у захтеву дефинисао процес управљања отпадом у постројењу: сакупљање и раздвајање отпада, привремено складиштење отпада, превоз отпада, упућивање

отпада на третман и рециклажу код других оператора, одлагање отпада, контролу и мерење (анализе) отпада и документовање и извештавање.

Податке о управљању отпадом, предузетим мерама за управљање отпадом, мониторингу, Оператер је дао у захтеву у Поглављу III.8. Управљање отпадом, затим у Плану управљања отпадом, Плану вршења мониторинга и Табелама 35 – 37.

6.7. Бука и вибрације

Подручје на коме се налази Оператер није акустички зонирано од стране надлежних општинских органа у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона („Службени гласник РС” бр. 72/10), тако да садржај микролокације одређује карактер посматраног простора.

Производни погон ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, се налази на магистралном путу Ниш-Приштина.

Извори буке на локацији фабрике, на отвореном простору су:

- транспортери глине од копова до одлагалишта;
- грађевинска механизација за унутрашњи транспорт од одлагалишта до додача; систем за отпрашивање;
- систем за одсисавање топлот ваздуха.

У затвореном простору то су:

- колни млин;
- вакуум агрегат;
- диференцијални млин;
- компресор.

Оператер је извршио мерење буке на ободу парцеле, на три мерна места и доказао да бука као последица рада фабрике не прелази 62dB за дан и вече (измерена вредност) а 53 dB за ноћ (измерена вредност).

Планом мониторинга животне средине Оператер је предвидео да мерење буке спроводи на три референтна места у циљу испитивања усклађености емитованог нивоа буке са прописаним нивоима.

Мерења буке у кругу фабрике и у животној средини врше се од стране овлашћене организације.

У захтеву за добијање интегрисане дозволе оператер је приложио и План вршења мониторинга, у коме је обрађен и мониторинг буке.

Оператер у захтеву наводи и да током редовног рада фабрике нема значајних извора вибрација у животној средини.

Податке о буци и вибрацијама, мерама за смањење нивоа буке и мониторингу оператер је дао у захтеву у: Поглављу III.9. Бука и вибрације, у Прилогу: Документација – План вршења мониторинга и Табели 38.

6.8. Ризик од удеса и план хитних мера

У области заштите од хемијског удеса оператер није севесо постројење тако да не подлеже изради документа Политика превенције од удеса, нити докумената Извештај о безбедности и План заштите од удеса, на основу Листе опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења.

Могуће удесне ситуације које се у фабрици могу јавити су: пожари, експлозије, цурење опасних материја или комбиновани акциденти. На основу могућих последица по живот и здравље људи, као и животну средину, ризик се оцењује као средњи (III ниво удеса).

Податке о удесним ситуацијама оператер је дао у захтеву у: Поглављу III.10. као и у Плану заштите од удеса, где је обрадио мере заштите животне средине у току редовног рада објекта, мере заштите у случају удеса и мере заштите по престанку рада.

6.9. Нестабилни (прелазни) начини рада постројења

Када је производња опеке у питању, нестабилне начине рада представљају следеће ситуације:

- пуштање у рад постројења (највећи ризик у функционисању технолошког процеса је нагло покретање и заустављање производње, због тунелске пећи која је осетљива на нагле промене температуре);
- престанак рада постројења због годишњег ремонта;
- случаји већих кварова и отказа опреме на неком делу постројења чије отклањање дуже траје (систем аутоматски детектује квар и поступак заустављања производње тече по тачно утврђеном редоследу поступака).

У Поглављу III.11 захтева оператер је обрадио **мере у случају нестабилних начина рада** постројења, којима се утврђују процедуре за осигуравање контролисаног начина рада у циљу заштите животне средине.

6.10. Процена мера у случају престанка рада постројења

План мера за заштиту животне средине после престанка рада и затварања постројења којим се умањују или у потпуности уклањају негативни утицаји рада фабрике за производњу опеке на животну средину, дат је у Прилогу 1.8 Овим планом дефинисани су кораци којима би се дефинитивни престанак рада постројења, демонтажа опреме и објеката и враћање земљишта у стање пре изградње фабрике одвијао у две фазе:

Прва фаза - која би обухватила све активности обустављања процеса производње, демонтажу опреме и уређаја, уклањање инфраструктурних објеката са темељима, као и складишта, одлагање или продаја залиха материјала и отпада насталог у процесу производње, као и отпада насталог у процесу демонтаже и уклањања објеката, продавање или одвожење демотиране опреме на предвиђену локацију;

Друга фаза - подразумева враћање предметне површине у стање у коме се она може користити сходно њеној планираној намени.

Оператер ће након извршене санације терена обавити сва потребна истраживања како би се елиминисала свака могућност негативног утицаја фабрике на животну средину.

6.11. Закључак процене

Захтев за издавање интегрисане дозволе који је оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, предао Министарству заштите животне средине, израђен је у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, као и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе.

Оператер је уз захтев за издавање интегрисане дозволе приложио документацију, која је прописана чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања

животне средине.

Захтев за издавање интегрисане дозволе, који је поднео Оператер садржи све што је прописано постојећом законском регулативом. У захтеву је оператер приказао усклађеност рада постројења са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, као и усклађеност са најбољим доступним техникама. У циљу потпуног усклађивања са прописаним условима, оператер је у Програму мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним законом, предвидео и приложио мере које је неопходно предузети у постројењу, са тачно дефинисаном динамиком спровођења, потребним временом за завршетак предложених мера, као и предвиђеним финансијским средствима које прате спровођење предложених мера.

На основу свега овога, оцењено је да су испуњени услови за издавање интегрисане дозволе са утврђеним условима за обављање активности и рад предметног постројења у складу са законом.

III УСЛОВИ

1. Важност интегрисане дозволе и рок за подношење новог захтева

1.1. Важност

- Интегрисана дозвола регистарски број 017 издаје се оператеру ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана (матични број 071139632), за рад целокупног постројења и обављање активности производње грађевинских производа од печене глине, на катастарским парцелама бр. 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, 1892, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић, на локацији Индустијска бб, 18423 Мала Плана код Прокупља.
- Интегрисана дозвола издаје се за производни капацитет 80.000 ком/дан или 450-500 t /дан.
- Интегрисана дозвола важи 10 (десет) година од дана правоснажности решења.
- Оператер је дужан да о свакој планираној промени у раду и функционисању целокупног постројења или његовог дела (реконструкција, доградња, повећање капацитета, промена технологије, промена оператера и сл.) благовремено обавести Министарство за заштиту животне средине, и достави податке неопходне за издавање, измену или престанак важности дозволе, у складу са законом.

1.2. Рок за подношење новог захтева

- Захтев за продужење дозволе оператер подноси надлежном органу најкасније четири месеца пре истека њене важности.
- Рок за подношење новог захтева је јул 2029. године

2. Рад и управљање постројењем

2.1. Рад и управљање

- Оператер се бави ископом глине и њеном даљом прерадом, полумокрим поступком до финалног производа висококвалитетног блока за потребе грађевинске делатности. Број запослених у постројењу је 93.
- Процес производње обухвата: експлоатацију глине (глиниште „Ресинац“ је удаљено 5,2 km), допрему и складиштење сировине на локалној депонији (висина насипа глине је око 6m); примарну прераду сировина и одлежавање; фину прераду и обликовање сирових производа; сушење; печење; паковање и складиштење готових производа.
- Фирма постоји на овој локацији од 1960. године, а 1984. године је изграђен нов погон капацитета 36.000.000 цигле годишње. Циглана је у власништву привредног друштва ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, од 2006. године, када је извршена модернизација производне линије, аутоматизација и повећање капацитета.
- Пројектовани капацитет производње грађевинског блока је 80.000 ком/дан или 450-500 t /дан.
- Управљачка структура дефинисана је организационом шемом и описом послова.

2.2. Радно време

- Процес производње обавља се континуално, у 3 смене (24 сата), седам дана у недељи, 320 дана годишње, осим у време ремонта постројења (који траје 45 дана). Примарна прерада је у функцији 18 сати дневно, 7 дана недељно, док секундарна производња се обавља 20 сати дневно, 7 дана недељно.

2.3. Услови за управљање заштитом животне средине

- Оператер је дужан да:
 - успостави Систем управљања заштитом животне средине (ЕМС), у складу са међународним стандардом ISO 14001:2015 до краја 2022. године.
 - прати и преиспита релевантне циљеве и планове у области заштите животне средине, као и програме за њихово испуњење, обезбеди потребна средства за њихову реализацију;
 - осигура да сви запослени у потпуности буду свесни својих одговорности и обавеза, које су описане у Систему управљања заштитом животне средине, и обезбеди њихово активно учешће у одржавању и развијању Система;
 - обезбеди сталне обуке и образовања, као и подстицање запослених на развој свести и одговорности о заштити животне средине;
 - обезбеди ефикасност мера заштите животне средине (контролом производног процеса);
 - унапређује и подстиче размену информација о раду постројења и предузетим мерама заштите животне средине, као и размену знања и искустава из области заштите животне средине, са локалном заједницом;
 - евидентира све жалбе у вези са заштитом животне средине, а које се односе на обављање његове активности; евиденција треба да садржи датум и време жалбе; име подносиоца жалбе (ако постоји); и даје детаље о природи жалбе; затим, одговор оператера и предузете мере у случају сваке жалбе.

3. Коришћење ресурса

3.1 Сировине, помоћни материјали и друго

Оператер ће предузети све неопходне мере за ефикасно коришћење сировина и помоћних материјала у свим деловима радног процеса, узимајући у обзир најбоље праксе за ову врсту делатности имајући посебно у виду смањење стварања отпада:

- Водиће евиденцију о количини сировина, помоћних материјала и сл. који се користе у производњи;
- Утовар и истовар, као и складиштење материјала, вршиће се на за то одређеним местима уз предузимање неопходних мера да не дође до икаквог просипања истих.

3.2 Вода

Обавезује се оператер да:

- поступа у складу са закљученим уговором, о испоруци и коришћењу услуга водоснабдевања са овлашћеним предузећем за испоруку воде из градске водоводне мреже;

- обезбеди рационалну потрошњу воде у свим деловима процеса;
- мери потрошњу воде и да угради мераче протока на свим прикључењима на систем водоснабдевања;
- води евиденцију о потрошњи воде на годишњем нивоу и врши проверу ефикасног коришћења воде и извештај доставља надлежном органу и на основу тога, где год је то могуће, смањи количину употребљене воде у технолошком поступку;
- врши редован преглед објеката за захватање воде, транспорт, каналисање и испуштање отпадних вода и одржава у исправном и функционалном стању.

Оператер је програмом мера предвидео уградњу аутоматских вентила за воду до краја 2020. године.

3.3 Енергија

Обавезује се оператер да:

- обезбеди ефикасно коришћење енергије у свим деловима производње где је то могуће;
- константно спроводи, и по потреби ажурира, мере за смањење потрошње енергената и повећање енергетске ефикасности, наведене у Плану мера енергетске ефикасности постројења, следећим техникама:
 - аутоматском контролом и регулацијом температуре и влажности у тунелској пећи и сушари;
 - параметре у тунелској пећи пратити по појединим зонама;
 - отпадну топлоту из пећи користити за потребе сушења у сушари;
 - за грејање простора за предгревање, у којем сушена глина на вагонима чека на улазак у пећ користити топли ваздух из тунелске пећи;
- води евиденцију о потрошњи енергије и енергената на годишњем нивоу.

Оператер је програмом мера предвидео замену постојећих мотора енергетски ефикаснијим до краја 2020. године. Такође је предвидео и делимичну супституцију горива, уместо дела петрол кокса, Оператер ће користити природни гас, до краја 2020.године.

4. Заштита ваздуха

4.1 Процес рада и постројења за третман

Обавезује се оператер да:

- управља процесом рада на начин који ће омогућити да не долази до повећаних емисија у ваздух.
- уређаји за смањење емисије загађујућих материја у ваздух задовоље прописане услове.
- управља, одржава и контролише рад система за третман отпадних гасова и о томе води редовну евиденцију.
- мери емисије загађујућих материја на емитерима: Е-1; Е-2 ; Е-3; Е-4; Е-5

4.2. Граничне вредности емисија загађујућих материја у ваздух

Обавезује се оператер да емисије загађујућих материја не прелазе граничне вредности емисија које су дефинисане у Табелама III-1-3:

Емисиона тачка : Е-1

Локација: **Тунелска пећ**

Уређај за третман/пречишћавање: Нема

Инсталисана топлотна снага на улазу: 7,16 MWth

Координате (GPS): Е 21,486593 и N 43,240314

Висина емитера: 13 m

Година производње: 1960

Врста горива: петрол-кокс и угаљ (уље за ложење- као алтернативно гориво)**

Табела III-1 – Граничне вредности емисија у ваздух: **Е-1**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије (mg/Nm ³)
Оксиди сумпора изражени као SO ₂	500 ⁽¹⁾
Оксиди азота изражени као NO ₂	250
Органске материје изражене као укупни угљеник	50 (20*)
Прашкасте материје	20
Флуор и једињења флуора изражени као флуороводоник (HF)	5
Хлор и једињења хлора изражени као хлороводоник (HCl)	30
Бензен	5 (3*)
Олово Pb *	0.5* (за месечни проток ≥ 2,5 g/h) 3* (за месечни проток <2,5g/h)
<i>Процесни параметри:</i> - температура гаса (°C) - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m ³ /h) - проценат кисеоника O ₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar)	

(1) - при уделу сумпора у сировини до 12 %

* важи од **01.01.2021. године** (на основу чл. 19 Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15) и на основу чл. 35 став 6. Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 6/2016)

** Према Програму мера прилагођавања рада, Оператер ће од краја 2020.године комбиновати петрол кокс, угаљ и природни гас.

Граничне вредности емисије у ваздух прописане су на основу BREF документа (*Reference Document on Best Available Techniques in Ceramic Manufacturing Industry, August 2007*), Поглавље 5.1.3. и 5.1.4. (за параметар NO₂) као и Уредбе о граничним

вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15), Прилог I, Део III, тачка 6. Постојења за производњу керамичких производа печењем, Табела 46. и Табела 47.

Емисиона тачка: Е-2

Локација: **Тунелска сушара**

Уређај за третман/пречишћавање: нема

Координате (GPS): E 21,486595 и N 43,239705

Висина емитера: 11 m

Година производње: 1960

Табела III-2 – Граничне вредности емисија у ваздуху: **Е-2**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије (mg/Nm ³)
Прашкасте материје	20
<i>Процесни параметри:</i> - температура гаса (°C) - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m ³ /h) - проценат кисеоника O ₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar)	

Гранична вредност дефинисана је на основу Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр.111/2015) Прилог 1. Део III, тачка 6. као и на основу BREF документа (*Reference Document on Best Available Techniques in Ceramic Manufacturing Industry, August 2007*) у Поглављу 5.1.3.3

Емисиона тачка: Е-3

Локација: **Отпращивач примарне прераде**

Уређај за третман/пречишћавање: Врећасти филтер, Q=16500 m³/h

Координате (GPS): E 21,487154 и N 43,240392

Висина емитера: 3,5 m

Година производње: 2006

Табела III-3 – Граничне вредности емисија у ваздуху: **Е-3**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије (mg/Nm ³)
Прашкасте материје	20

Процесни параметри: - температура гаса (°C) - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m ³ /h) - проценат кисеоника O ₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar)	
---	--

Гранична вредност дефинисана је на Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр.111/2015) Прилог 2. Опште граничне вредности емисија.

Емисиона тачка : Е-4

Локација емитера: **Отпрашивач на линији секундарне прераде**

Уређај за третман/пречишћавање: Врећасти филтер

Координате (GPS): Е 21,487270 и N 43,239506

Година производње: 2018

Табела III-4 – Граничне вредности емисија у ваздуху: **Е-4**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије (mg/Nm ³)
Прашкасте материје	20
Процесни параметри: - температура гаса (°C) - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m ³ /h) - проценат кисеоника O ₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar)	

Гранична вредност дефинисана је на основу Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр. 111/15) Прилог 2. Опште граничне вредности емисија

Емисиона тачка : Е-5

Локација емитера: **Отпрашивач на линији разлагања**

Уређај за третман/пречишћавање: Врећасти филтер

Координате (GPS): Е 21,486033 и N 43,239486

Година производње: 2018

Табела III-5 – Граничне вредности емисија у ваздуху: **Е-5**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије
---------------------	----------------------------

	(mg/Nm ³)
Прашкасте материје	20
<i>Процесни параметри:</i> - температура гаса (°C) - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m ³ /h) - проценат кисеоника O ₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar)	

Гранична вредност дефинисана је на основу Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр.111/2015) Прилог 2. Опште граничне вредности емисија

Граничне вредности емисија су прописане за суви отпадни гас, при нормалним условима: T=273,13 K и P=101,3kPa

4.3. Тачкасти извори емисија

- Обавезује се оператер да води производњу тако да загађујуће материје које се испуштају у ваздух на тачкастим изворима (Е-1, Е-2, Е-3, Е-4, Е-5) буду у складу са вредностима у Табелама III-1-5.
- Оператер је дужан да обезбеди стандардне услове за узорковање и мерење свих прописаних загађујућих материја на тачкастом извору емисије, у складу са Уредбом о мерењима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, бр. 5/16)

4.4. Дифузни извори емисија

Обавезује се оператер да:

- предузме све потребне мере како би се емисија из дифузних извора емисија свела на минимум;
- утовар и истовар материјала осетљивог на дисперзију прашине, обавља искључиво у заштићеном простору од ветра;
- избегне дисперзију прашине ван граница постројења;
- поступа у складу са мерама наведеним у документу Програм мера прилагођавања рада постројења, ради потпуног усаглашавања са захтевима најбољих доступних техника, а у циљу смањења дифузних емисија – постављање заштитних баријера садница туја према североистоку, **до краја 2020. године.**

4.5. Мириси

Обавезује се оператер да обезбеди да се све активности у постројењу које резултирају емисијама у атмосферу одвијају на начин који обезбеђује да нема никаквих мириса ван граница постројења услед одвијања ових активности.

Обавезује се оператер да предузме све одговарајуће мере у погледу жалби на појаву непријатних мириса према осетљивим рецепторима изван граница локације и о томе води евиденцију.

4.6. Концентрација загађујућих материја у ваздуху и утицај на квалитет ваздуха

Оператер није у обавези да спроводи мониторинг квалитета ваздуха. У случају да се укаже потреба, надлежни орган може наложити мерења квалитета ваздуха у околини локације постројења, у складу са чл.22а Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр.11/10, 75/10 и 63/13) при чему су параметри који се могу пратити: суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ. За ова мерења мора бити ангажовано акредитовано правно лице, а трошкове мерења сноси оператер.

4.7. Контрола и мерење које врши оператер

Обавезује се Оператер да врши мониторинг загађујућих материја у ваздух у складу са динамиком и методама мерења датим у Табелама III-6 и III-7

Емисиона тачка: Е-1,
Локација: Тунелска пећ

Табела III-6 Праћење емисија у ваздух: Е-1

Загађујуће материје	Динамика мерења	Узорковање/анализа
Оксиди сумпора изражени као SO ₂	2 x годишње	SRPS ISO 7934; SRPS ISO 7934/1 SRPS ISO 14791
Оксиди азота изражени као NO ₂	2 x годишње	SRPS ISO 14792
Органске материје изражене као укупни угљеник TOC	2 x годишње	SRPS EN 12619
Прашкасте материје	2 x годишње	SRPS ISO 9096 SRPS EN 13284-1
Флуор и једињења флуора изражена као флуороводоник HF	2 x годишње	ISO 15713
Хлор и једињења хлора изражена ко хлороводоник HCl	2 x годишње	SRPS EN 1911-1 SRPS EN 1911-2 SRPS EN 1911-3
Бензен	2 x годишње	SRPS EN 13649
Олово Pb*	2 x годишње	SRPS EN 14385
Процесни параметри:		

*након 01.01.2021. године (на основу чл.19 Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15)

Емисионе тачке: Е-2, Е-3, Е-4, Е-5

Локација: Тунелска сушара, Отпрашивач примарне прераде, Отпрашивач на линији секундарне прераде, Отпрашивач на линији разлагања

Табела III-7- Праћење емисија у ваздух: Е-2, Е-3, Е-4, Е-5

Загађујућа материја	Динамика мерења	Узорковање/анализа
Прашкасте материје	2 x годишње	SRPS ISO 9096 SRPS EN 13284-1
<i>Процесни параметри</i>		

- За мерења емисије загађујућих материја и одређивање услова мерења користиће се референтне методе прописане у Уредби о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 5/16). Осим референтних метода, могу се користити и друге методе мерења ако се може доказати њихова еквивалентност.
- Повремена мерења емисија загађујућих материја треба да врши правно лице које је овлашћено према Закону о заштити ваздуха, два пута годишње, од којих је једно мерење у првих шест месеци, а друго у других шест месеци календарске године.
- Повремена мерења вршити у условима рада при највећем оптерећењу стационарног извора загађивања.

Обавезује се оператер да ће управљати, одржавати и контролисати рад **уређаја за третман отпадних гасова** и о томе водити редовну евиденцију. У Табели III- 8 дати су параметри који се контролишу, динамика и начин обављања контроле.

Табела III-8: Праћење рада уређаја за третман отпадних гасова: Врећасте филтери на емитерима Е-3, Е-4 и Е-5

Емитер	Е-3, Е-4, Е-5
Филтер	Врећасте филтери
Параметар који се контролише	Прашкасте материје Потребан притисак који сигнализује редован рад филтера (одвајање прашине од филтер врећа).
Начин контроле	Даљинским управљачко-надзорним системом и визуелним увидом у стање врећа

Учесталост контроле	Визуелна контрола стања филтер врећа након 300 сати рада система.
Сигнална вредност	За визуелну контролу, сигнална вредност је појава прашине око филтер врећа. Износ притиска: 6 bar
Начин замене	Редовна замена се врши ручно, након детекције грешке приликом визуелне контроле
Збрињавање отпада	Прашина која се издваја из филтера враћа се у процес производње Врећасти филтри се предају овлашћеним лицима за поступање са отпадом

4.8. Извештавање

Оператер је у обавези да:

- у року од 30 дана од завршетка мерења, достави извештај овлашћеног лица, у електронској форми, Агенцији за заштиту животне средине, у складу са чланом 58. тачка 7. Закона о заштити ваздуха. Сви извештаји у прописаној форми морају бити доступни инспекцији за заштиту животне средине приликом контроле постројења.
- достави податке за Национални регистар извора загађивања и извештава Агенцију за заштиту животне средине о мониторингу загађујућих материја које се емитују у ваздух до 31.03. текуће године за претходну годину у складу са прописима.
- уколико дође до прекорачења граничних вредности емисија или удеса (неконтролисаног испуштања загађујућих материја у ваздух), одмах о томе обавести надлежни орган, републичку инспекцију за заштиту животне средине.

5. Отпадне воде

5.1. Процес рада и постројења за третман

Обавезује се оператер да:

- поступа у складу са важећом водном дозволом.
- управља процесом рада на начин да отпадне воде од прања платоа и манипулативних зауљених површина, одводи искључиво преко таложника и сепаратора масти и уља у реципијент Малопланску реку, који је слив реке Топлице, а затим Јужне Мораве.
- редовно одржава и врши контролу исправности уређаја за пречишћавање отпадних вода - таложника и сепаратора масти и уља, како би се осигурала њихова ефикасност, као и да поступа у складу са уговором са КЈП „Водовод“ Прокупље, о пружању услуга (вршење чишћења два сепаратора масти и уља и две водонепропусне септичке јаме).
- врши редовно мерење количине и квалитета отпадних вода пре њиховог упуштања у реципијент Малопланску реку.

5.2. Емисије у воду

Отпадна вода из производње не сме се испуштати у водна тела – у површинске и подземне воде.

Комплетна санитарно - канализациона мрежа ће одводити санитарне воде у две непропусне септичке јаме. Отпадне воде из септичких јама, према склопљеном Уговору, преузима овлашћена организација, и са њима поступа у складу Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Глава III Комуналне отпадне воде, Табела 1.

Обавезује се Оператер да се прикључи на систем канализације чим се за то стекну услови.

Атмосферске воде из круга фабрике ће се одводити системом за одводњавање уз примену бетонских канала и ригола. Атмосферске отпадне воде ће се одводити преко преливника сепаратора уља и масти и упуштати у Малопланску реку, која као крајњи реципијент има реку Топлицу. Према Одлуци о попису вода („Службени гласник РС“, бр.83/10) река Топлица је водоток I реда.

5.3. Граничне вредности емисија

Обавезује се оператер да емисије загађујућих материја у воде не прелазе граничне вредности које су дефинисане у Табели III-9:

Табела III-9: Граничне вредности емисије загађујућих материја у атмосферским отпадним водама и водама од прања манипулативног платоа

Загађујућа материја	Јединица мере	Гранична вредност емисије*
Температура воде	°C	30
pH		6,5-9,0
Биохемијска потрошња кисеоника (БПК ₅)	mg/l	40
Хемијска потрошња кисеоника (ХПК) (бихроматна метода)	mg/l	150
Угљоводонични индекс	mg/l	10

*Вредности се односе на двочасовни узорак

Граничне вредности емисије у површинске воде прописане су на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр.67/2011 и 01/2016) Прилог 2. II.Друге отпадне воде, 4. Граничне вредности емисије отпадних вода која садрже минерална уља, табела 4.1. Граничне вредности емисије на месту испуштања у површинске воде.

Оператер је такође у обавези да мери и све *основне параметре отпадних вода* дефинисане чланом 17. Правилника о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, бр. 33/2016) и то: **проток (минимални, максимални и средњи дневни), температура ваздуха, температура воде, барометарски притисак, боја, мирис, видљиве материје, таложиве материје (након 2 часа), садржај**

кисеоника, суви остатак, жарени остатак, губитак жарењем, суспендоване материје и електропроводљивост.

Разређивање отпадних вода ради достизања граничних вредности емисија за испуштање у површинску воду није дозвољено.

5.4. Контрола и мерење које врши оператер

Обавезује се Оператер да редовно прати квалитет пречишћених отпадних вода које се испуштају са локације постројења у реципијент Малопланску реку.

Обавезује се Оператер да врши контролу и мониторинг загађујућих материја у пречишћеним атмосферским отпадним водама, сходно динамици дефинисаној у Табели III-10.

Табела III-10: Мониторинг отпадних вода

Параметар	Динамика мерења	Мерење
T _{воде}	2 пута годишње*	SRPS.H.Z1.106/6,
pH вредност		SRPS.H.Z1.111, ISO 10523
Биохемијска потрошња кисеони (БПК ₅)		SRPS ISO 5815 SRPS EN 1899-1:2009 SRPS EN 1899-2:2009
Хемијска потрошња кисеони (ХПК)		SRPS ISO 6060:1989
Угљоводонични индекс		SRPS ISO 9377-2:2009

Мерна места дефинисана планом мониторинга су:

S1 – сепаратор код резервоара за мазут;

S2 – сепаратор код пумпе за гориво;

S3 - новопројектовани сепаратор. Координате (GPS): N 43,238526; E 26,489639.

Оператер је Програмом мера предвидео уградњу сепаратора масти и уља након испуштања из канала који протиче јужном страном локације, дуж целе границе парцеле, који пречишћава цекокупну атмосферску воду са манипулативног простора фабрике **(Рок: до краја 2021. године).**

Мерења квалитета вода вршиће се од стране овлашћене стручне организације за обављање такве врсте мерења.

Мерење квалитета вода вршити на испусту пречишћених отпадних вода.

Узорке узимати у складу са ISO 5667-10.

Обавезује се оператер да ће управљати, одржавати и контролисати рад свих уређаја за третман отпадних вода, сепаратора и таложника и послове пражњења истих, поверити

овлашћеној организацији и водити редовну евиденцију о чишћењу наведене опреме и уређаја.

5.5. Извештавање

Оператер је дужан да:

- доставља извештај о мерењу јавном водопривредном предузећу
- извештаје о мерењу чува најмање 5 година
- доставља редовне годишње извештаје о контроли и мерењима квалитета отпадних вода, Агенцији за заштиту животне средине, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.
- уколико дође до неконтролисаног испуштања загађујућих материја у воду, одмах о томе обавести Министарство задужено за послове заштите животне средине, Сектор за контролу и надзор.

6. Заштита земљишта и подземних вода од загађивања

6.1 Процес рада

Оператер је дужан да:

- управља процесом рада на начин који ће омогућити да се спречи свако загађивање земљишта и подземних вода на локацији постројења.
- обезбеди редовну контролу и испитивање непропусности, баждарење и редовно чишћење подземног резервоара, који се налази у оквиру интерне станице за складиштење дизел горива Д-2 и снабдевање моторних возила горивом. У случају евентуалног цурења овог резервоара, Оператер је дужан да у најкраћем року изврши санацију тог дела земљишта и да одмах о томе обавести Министарство задужено за послове заштите животне средине, Сектор за контролу и надзор. Све анализе квалитета земљишта вршиће се од стране стручне организације овлашћене за те послове.
- отпад који привремено складишти на локацији, сакупља и одлаже на места одређена за то и заштићена од цурења и пропуштања.
- спречи свако директно испуштање отпадних вода са локације у подземне воде
- у случају загађивања подземних вода и земљишта (нпр. услед хаварије на постројењу) предузме све мере за санацију загађења и да планира средства и рокове за њихово остваривање.

6.2 Контрола и мерење које врши оператер

Оператер ће у складу са Уредбом о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, број 88/10 и 30/18-др.уредба), Прилог 2, Ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију подземних вода, Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр 30/18 и 64/19) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за

њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/12) обезбедити праћење квалитета земљишта и подземних вода.

Оператер је, у току 2019. године, поставио пијезометар на локацији код старе хале (на ситуационом плану мерно место: P1)

Обавезује се Оператер да обезбеди контролу и праћење загађујућих материја у **подземним водама**, сходно динамици дефинисаној у Табели- III-11:

Табела III-11: Праћење емисија у подземне воде

Параметар (јединица мере)	Динамика мерења	Мерење
Температура воде	1 пут у 2 године	SRPS.H.Z1.106
pH вредност	1 пут у 2 године	SRPS.H.Z1.111
Боја	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 7887
Мирис	1 пут у 2 године	-
Видљиве материје	1 пут у 2 године	-
Укупни органски угљеник (TOC), (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS ISO 8245
Екстракти органским растварачима (уља, масноће) (mg/l)	1 пут у 2 године	EPA 1664
Електропроводљивост (mS/cm)	1 пут у 2 године	SRPS EN 27888
HPK (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS ISO 6060 ; EPA 410.4
ВРК ₅ (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN 1899-1 SRPS EN 1899-2
Олово (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 11885 SRPS EN ISO 17294-2
Цинк (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 11885 SRPS EN ISO 17294-2
Бакар (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 11885 SRPS EN ISO 17294-2
Никл (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 11885 SRPS EN ISO 17294-2
Хром (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 11885 SRPS EN ISO 17294-2 SRPS EN 1233
Кадмијум (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 11885 SRPS EN ISO 17294-2
Гвожђе (mg/l)	1 пут у 2 године	SRPS EN ISO 11885 SRPS ISO 6332

Узорке узимати у складу са SRPS ISO 5667-1:2007, SRPS ISO 5667-10:2007 SRPS EN ISO 19458:2009.

Мерења квалитета подземних вода вршити од стране акредитоване стручне организације овлашћене за обављање такве врсте мерења.

За испитивање квалитета подземних вода користиће се референтне методе прописане у Правилнику о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима, Прилог 3, Референтне методе 2 – Спровођење мониторинга отпадних вода („Службени гласник РС”, број 33/16).

Осим референтних метода, могу се применити одговарајући међународни и европски стандарди као и нестандардизоване методе развијене у акредитованим лабораторијама и валидоване према захтеву стандарда SRP ISO/ IEC 17025 који дају еквивалентне резултате у погледу мерне несигурности испитивања у складу са захтевима прописа којим се уређује гранична вредност емисије.

Оператер је дужан да врши контролу промене квалитета **земљишта** у околини фабричког комплекса према Правилнику о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Службени гласник РС“, број 68/19). Узорковање земљишта вршити на три мерна места, дефинисана Планом мониторинга, а учртана на ситуационој карти:

Табела III-12: Мерна места за мониторинг земљишта

Мерно место:	Z1	Z2	Z3
Координате (GPS)	N 43°24' 39,49" E 21°48' 68,59"	N 43°23' 84,62" E 21°48' 63,76"	N 43°23' 91,61" E 21°48' 55,88"

Табела III-13: Мониторинг земљишта

Загађујућа материја	Јединица мере	Гранична максимална вредност
Кадмијум	mg/kg апсолутно суве материје	0,8
Хром		100
Бакар		36
Никл		35
Олово		85
Цинк		140
Жива		0,3
Полициклични ароматични угљоводоници (укупни)		1
Укупни нафтни угљоводоници (фракције C ₆ -C ₄₀)		50

Граничне вредности загађујућих материја у земљишту прописане су на основу Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС“, број 30/18 и 64/19).

Узимање узорака земљишта за одређивање садржаја концентрације тешких метала: кадмијума, хрома, бакра, живе, никла, олова и цинка, полицикличних ароматичних угљоводоника (укупни ПАХ), као и укупних нафтних угљоводоника (фракције C₆-C₄₀), вршити **једном у 5 година** (следеће мерење би требало у новембру 2023.године).

Поред ових специфичних параметара потребно је пратити и основне параметре дефинисане Правилником о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта, у Прилогу 2, тачка 4., а методе и стандарде дате у Прилогу 3. истог правилника.

6.3. Извештавање

Оператер је дужан да, извештаје о контроли и мерењима квалитета подземних вода и земљишта у околини локације постројења, доставља Агенцији за заштиту животне средине, најкасније до 31.марта за предходну годину, у којој је вршено мерење.

7. Управљање отпадом

Обавезује се оператер да у току обављања своје редовне активности, нестабилних режима рада, као и након престанка рада, управља отпадом тако да обезбеди смањење свих могућих негативних утицаја на животну средину.

7.1 Производња отпада

Обавезује се оператер да у току редовног рада постројења обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом, односно предузме све мере са циљем смањења производње отпада, посебно опасног отпада, смањења коришћења ресурса, и где год је могуће обезбеди поновну употребу и рециклажу, односно искоришћење насталог отпада.

7.2 Сакупљање и одвожење отпада

- Обавезује се оператер да разврстава отпад према месту настанка, пореклу и предвиђеном начину поступања са истим.
- Обавезује се оператер да врши сакупљање разврстаног отпада одвојено, у складу са потребом будућег поступања са истим.
- Обавезује се оператер да ако није у стању да организује поступање са отпадом у складу са горе наведеним, преда отпад лицу које је овлашћено за сакупљање и транспорт отпада, тј. које поседује одговарајућу дозволу.

7.3 Привремено складиштење отпада

- Оператер је дужан да, складишти отпад на начин који не утиче на здравље људи и животну средину и обезбеди услове да не дође до мешања различитих врста отпада, као ни мешања отпада са водом. Отпад се не може складиштити на простору, као и на манипулативним површинама које нису намењене за складиштење.
- Оператер је дужан да опасан отпад складишти у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, број 92/10).
- Опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији постројења дуже од 12 месеци.

- Оператер је дужан да приликом складиштења опасног отпада исти пакује у одговарајуће посуде и обележава налепницом која садржи следеће податке: индексни број и назив у складу са Каталогом отпада, ознаку према Листи категорија, ознаку према Листи компоненти које га чине опасним, ознаку према Листи карактеристика које га чине опасним, физичко својство отпада, количину, податке о власнику отпада и квалификованом лицу одговорном за поступање са опасним отпадом, као и упозорење да је у питању опасан отпад и датум паковања отпада.
- Складиште опасног отпада мора бити физички обезбеђено, закључано и под сталним надзором. Забрањено је мешање различитих категорија опасних отпада или мешање опасног отпада са неопасним отпадом.
Оператер ће управљање посебним токовима отпада у потпуности ускладити са прописаним законским и подзаконским актима у области управљања отпадом.

7.4 Превоз отпада

- Обавезује се оператер да за превоз отпада ван локације постројења може ангажовати искључиво превозника, који испуњава све захтеве који су регулисани посебним прописима о транспорту и који има одговарајућу дозволу надлежног органа, за транспорт отпада.
- Обавезује се оператер да интерни превоз, утовар и истовар отпада у оквиру локације обавља на начин који ће онемогућити расипање отпада, распршивање и друге негативне утицаје на животну средину.

7.5 Прерада отпада, третман и рециклажа

- Оператер не обавља активности прераде, односно поновног искоришћења отпада на локацији постројења.
- Оператер је дужан да генерисани отпад који се може користити за поновну употребу производа за исту или другу намену, за рециклажу, односно третман отпада, ради добијања сировине за производњу истог или другог производа, као секундарна сировина, за енергетско искоришћење, преда лицу које је овлашћено за те послове тј. има одговарајућу дозволу надлежног органа.
- Оператер ће свим врстама отпада који се генерише на локацији управљати у потпуности у складу са прописаним законским и подзаконским актима у области управљања отпадом.

Обавезује се оператер да са следећим идентификованим врстама отпада поступа у складу са прописаним операцијама наведеним у Табелама III-14 и 15:

Табела III-14: Опасан отпад

Врста отпада	Индексни број	Поновно искоришћење/депоновање
Оловни акумулатори	16 06 01*	R12-испорука овлашћеним трећим лицима
Зауљене крпе	15 02 02*	R12-испорука овлашћеним трећим лицима
Отпадно уље	13 02 06*	R12-испорука овлашћеним трећим

		лицима
Отпадна електронска и електрична опрема	16 02 13*	R12-испорука овлашћеним трећим лицима
Флуоресцентне цеви и други отпад који садржи живу	20 01 21*	R12-испорука овлашћеним трећим лицима
Синтетичка хидраулична уља- рабљена уља	13 02 08*	R12-испорука овлашћеним трећим лицима
Муљ из сепаратора уља и масти	13 05 02*	R12-испорука овлашћеним трећим лицима

Табела III-15: Неопасан отпад

Врста отпада	Индексни број	Поновно искоришћење/депоновање
Печена опека (лом)	10 12 01	D1- насипање путева
Истрошене гуме	16 01 03	R12-испорука овлашћеним трећим лицима
Дрвени отпад, палете	15 01 03	R1-коришћење као гориво
Метални отпад –отпадно гвожђе	12 01 01	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Метални отпад	12 01 02	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Пластични отпад	15 01 02	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Папирни отпад	15 01 01	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Пепео (шљака и прашина из котла)	10 01 01	R5- третман у постројењу
Комунални отпад -мешани	20 03 01	R/D-предаја овлашћеном оператеру или уговор са комуналним предузећем

7.6 Одлагање отпада

- Није дозвољено трајно одлагање било које врсте отпада на локацији постројења оператера.

7.7 Контрола отпада и мере

- Обавеза је оператера да води тачну евиденцију врста и количина насталог, привремено складиштеног и отпада који се предаје правном лицу или предузетнику, а који поседује одговарајуће дозволе за његово преузимање. Испитивање отпада вршити у складу са чланом 23. Закона о управљању отпадом и чланом 6. Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада.

7.8 Узорковање отпада

- Узорковање и испитивање отпада вршити од стране овлашћене стручне организације за узорковање и испитивање отпада у складу са законом. Узорковање и испитивање отпада вршити стандарним методама.

7.9 Документовање и извештавање

- Обавезује се оператер да води дневну евиденцију о отпаду.
- Обавезује се оператер да уредно попуњава сваки Документ о кретању отпада и Документ о кретању опасног отпада.
- Обавезује се оператер да доставља Министарству надлежном за послове заштите животне средине пети примерак документа о кретању опасног отпада, за преузете секундарне сировине које имају карактер опасног отпада.
- Обавезује се оператер да Министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за заштиту животне средине, доставља Образац претходног обавештења, из члана 2. став 2. Правилника о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за његово попуњавање („Сл.гласник РС“ бр.17/17), у електронском облику, уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања најмање 48 сати пре започињања кретања, са подацима о отпаду, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.
- Обавезује се Оператер да Агенцији за заштиту животне средине доставља Образац Документа о кретању опасног отпада из чл. 2 став 1. Правилника о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл.гл. РС“, бр.17/17) у електронском облику, уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања, најкасније 15 дана од завршетка кретања отпада са финалним, допуњеним подацима о отпаду, у складу са законом којим се уређује заштита података сати пре започињања кретања, са подацима о отпаду, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности. Комплетно оверен и потписан Документ о кретању отпада прималац опасног отпада доставља и на поштанску адресу министарства и Агенције, иу складу са законом којим се уређује управљање отпадом.
- Обавезује се оператер да доставља редовне годишње извештаје Агенцији за заштиту животне средине најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

8. Бука и вибрације

8.1 Процес рада и помоћна опрема

Обавезује се оператер да управља процесом рада на начин који ће ниво буке и вибрација у животној средини свести на најмању могућу меру.

8.2 Врсте емисија

Обавезује се оператер да управља процесом рада тако да ниво буке у животној средини на граници индустријског комплекса не прелази вредности прописане у Табели III-16.

Табела III-16: Дозвољени ниво буке:

Дозвољени ниво буке у dB(A)* ДАН и ВЕЧЕ	Дозвољени ниво буке у dB(A) * НОЋ
60	50

Дозвољени нивои буке одређени су на основу Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр.75/10), Прилог 2, табела 1. зона 4. Пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта

Обавезује се Оператер да постави заштитну баријеру у виду зелене оградe од четинарског дрвећа, према североистоку, ради смањења нивоа буке и дифузних емисија прашкастих материја. (Рок: крај 2020. године)

Обавезује се Оператер да бучне операције (ван затвореног простора) обавља само у току дана.

8.3 Контрола и мерење (места, учесталост, методе)

- Обавезује се оператер да мерење буке спроводи на **три референтна места** у циљу испитивања усклађености емитованог нивоа буке са прописаним нивоима.
- Обавезује се оператер да врши контролу и мониторинг нивоа буке на локацијама осетљивим на ниво буке са динамиком мерења једном у 5 година, као и приликом измена на постројењима која емитују буку и приликом уградње или употребе нових извора буке. осим ако надлежни инспектор не наложи чешће мерење
- Мерење буке у животној средини може да врши само овлашћена стручна организација која испуњава прописане услове за мерење буке дефинисане Правилником о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и о документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке („Службени гласник РС“, број 72/2010).
- Мерење буке у животној средини вршиће се према стандардима SRPS ISO 1996-1 и SPRS ISO 1996-2 дефинисано Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/2010).

8.4 Извештавање

- Обавезује се оператер да извештаје о мерењу буке у животној средини учини доступним инспекцији за заштиту животне средине током инспекцијских прегледа. Садржина и обим извештаја о мерењу буке у животној средини дефинисана је Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/2010).

9. Спречавање удеса и одговор на удес

Обавезује се оператер да:

- предузме све превентивне мере и унесе све додатне активности у постојећим процедурама, прописаним у Плану мера за спречавање удеса и ограничавање његових последица, као и у Плану заштите од пожара, а све у циљу спречавања акцидента.
- у складу са дефинисаним поступцима у случају ванредних ситуација предузме мере које ће минимизирати негативне ефекте на животну средину.
- спроводи мере контроле технолошког процеса и свих његових параметара који могу довести до удеса.
- у складу са Планом заштите од пожара предузме све превентивне мере да до пожара не дође.
- врши обуку запослених из области противпожарне заштите у складу са Планом заштите од пожара.
- врши проверу исправности унутрашње и спољашње хидрантске мреже и мобилне опреме за гашење пожара у складу са динамиком прописаном у Плану заштите од пожара.
- све опасне материје које се користе у процесу производње складишти на прописан начин, као и да рукује са истима у складу са прописаним постојећим процедурама.
- врши посебну обуку запослених који раде са опасним материјама или рукују са истим, у циљу њихове сталне едукације ради спречавања акцидената те врсте.
- редовно контролише исправност уређаја, инсталација, мерне опреме и исправност заштите на свим уређајима. На тај начин ће спречити евентуалне акциденте.
- у случају акцидента, према прописаној процедури, утврди узрок акцидента, идентификује датум, време и место акцидента. Оператер ће том приликом идентификовати све врсте емисија у животну средину и применити све мере потребне да се поменуте емисије смање, као и проценити ефекат сваке такве предузете мере.
- након акцидента предузме све потребне мере за отклањање последица који је исти изазвао по животну средину према прописаним процедурама.

9.1 Извештавање у случају удеса

- Оператер је дужан да:
- у случају акцидента одмах о томе обавести надлежне органе, Министарство задужено за послове заштите животне средине, Министарство унутрашњих послова, као и јединицу локалне самоуправе.
- у најкраћем року обавести надлежне органе о планираним мерама за отклањање последица акцидента, а након завршене анализе свих аспеката акцидента, да предложи превентивне мере за спречавање будућих акцидената.

10. Нестабилни (прелазни) начини рада

Оперетер је дужан да:

- пуштање у рад постројења, подешавање радних параметара као и престанак рада постројења, врши по утврђеном редоследу поступака којима ће се осигурати сигурност процеса.
- редовно одржава, прегледа и тестира опрему према стандардним процедурама.

- одржава систем аутоматске регулације и контроле који детектује сваки изненадни престанак производње или отказивање опреме.
- спроводи утврђене процедуре и корективне мере предвиђене за поступање у удесним ситуацијама (нпр. у случајевима отказивања опреме, могућих кварова, снабдевања струјом, водом и др).

11. Дефинитивни престанак рада постројења или његових делова

Оператер је дужан, у случају престанка рада постројења, да се придржава плана приложеног у захтеву за издавање интегрисане дозволе у Прилогу III-12.

Престанак обављања процеса производње, монтажу опреме и објеката и враћање земљишта у стање пре изградње фабрике обавити у две фазе:

- Прва фаза обухватила би све активности обустављања производње, монтажу опреме, уклањање инфраструктурних објеката са темељима.
- Друга фаза обухватила би активности којима би се предметна локација (површина) вратила у стање да се може користити у сврхе изградње или индустријске потребе.

Неискоришћене сировине, хемикалије и материјале уколико је могуће вратити добављачима или предати другом оператеру на коришћење. Сав преостали материјал ускладиштити или одложити на за то предвиђену локацију.

Целокупну опрему демонтирати, сакупити и продати или одложити на за то предвиђену локацију.

Инфраструктурне објекте и складишта уклонити. Уклонити све путеве, саобраћајнице и темеље.

Отпад настао од процесних активности, као и отпад настао након престанка рада постројења услед монтаже и рашчишћавања локације, уклонити на законски прописан начин у складу са врстом и карактером отпада.

Извршити испитивање земљишта и санацију терена на локацији.

Обавезује се оператер да изврши ремедијацију земљишта уколико је при обављању редовне производње дошло до загађења земљишта, односно уколико је у току обављања активности за реализацију плана враћања локације у стање пре изградње фабрике дошло до загађења, тј контаминације земљишта.

12. Извештавање

Оператер је дужан да чува сву документацију у вези са издавањем дозволе, за време и најмање пет година после престанка важења дозволе, и то:

- документацију која садржи све техничке податке о објектима, инсталацијама и опреми, као и одговарајуће потврде, дозволе и сагласности надлежних органа
- податке о утрошку сировина и производњи готовог производа (глина, песак, вода и др.)
- податке о коришћењу и потрошњи ресурса у постројењу (вода, угаљ, петрол-кокс, мазут, дрво, електрична енергија и др.)
- евиденције о количини и начину управљања отпадом
- евиденције о одржавању постројења (објеката, инсталација, опреме);
- резултате мониторинга (извештаје о мерењима емисије у ваздух, извештаје о испитивању квалитета отпадних вода, извештаје о испитивању отпада, извештаје о мерењу буке и др.);

- извештаје о инспекцијском надзору над обављањем активности.

12.1.Учесталост извештавања

Оператер је дужан да извештава надлежне органе у складу са обавезама утврђеним законом и условима утврђеним овом дозволом.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, поднео је дана 20.02.2019.године, Министарству заштите животне средине, захтев за издавање интегрисане дозволе, број 353-01-00332/2019-03, за рад целокупног постројења и обављање активности производње грађевинских производа од печене глине, у насељу Мала Плана код Прокупља, на локацији катастарских парцела број: 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, 1892, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић, према броју непокретности 687 К.О. Поточић. С обзиром да захтев није био потпун, надлежни орган Министарство заштите животне средине је затражио допуну захтева дописом од 03.06.2019.године. Оператер је 21.06.2019.године министарству доставио допуну захтева, када је комплетиран захтев за издавање интегрисане дозволе, који је урађен у складу са чланом 8. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, број 135/04 и 25/15) и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС“, број 30/06 и 32/16). Оператер је уз захтев приложио и потребну документацију дефинисану чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Такође, оператер је уз захтев предао и потребне дозволе и сагласности издате од стране других органа и организација, изјаву којом потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности.

У току спровођења поступка за издавање интегрисане дозволе надлежни орган, Министарство заштите животне средине, је на основу члана 11., а у вези са чланом 23. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, у дневном листу „Политика“ од 08.06.2019.године, огласило обавештење о пријему захтева за издавање интегрисане дозволе оператера ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана. Захтев за издавање интегрисане дозволе објављен је и на сајту Министарства заштите животне средине у целости, како би заинтересована јавност, органи и организације имале увид у текст захтева. Такође, о пријему захтева упућено је писмено обавештење јединици локалне самоуправе, Скупштини општине Прокупље, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Републике Србије. Јавни увид у захтев за издавање интегрисане дозволе трајао је 15 дана, чиме је обезбеђено учешће заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности. Други органи и организације, као и представници заинтересоване јавности могли су доставити своја мишљења Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема обавештења о поднетом захтеву. Надлежном органу достављено је мишљење Завода за заштиту природе Републике Србије, у коме се наводи да Завод нема примедби са аспекта заштите природе и даје позитивно мишљење на поднети захтев за издавање интегрисане дозволе.

Узимајући у обзир све наведено, надлежни орган је израдио нацрт интегрисане дозволе.

Након израђеног нацрта интегрисане дозволе за оператера, надлежни орган је у дневном листу «Политика» дана 05.08.2019. године, објавио обавештење о израђеном нацрту дозволе. Нацрт дозволе је постављен на званични сајт Министарства заштите животне средине како би био доступан јавности. Такође, о урађеном нацрту дозволе је упућено обавештење јединици локалне самоуправе, Општини Прокупље, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Дирекцији за воде и Заводу

за заштиту природе Републике Србије. Јавни увид у нацрт интегрисане дозволе трајао је 15 дана чиме је обезбеђено учешће заинтересованих органа/организација и заинтересоване јавности. Други органи и организације, као и представници заинтересоване јавности могли су доставити своја мишљења Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема обавештења о израђеном нацрту дозволе. Надлежном органу достављено је мишљење Завода за заштиту природе Републике Србије, у коме се наводи да Завод нема примедби са аспекта заштите природе и даје позитивно мишљење на израђени нацрт интегрисане дозволе.

У складу са чланом 13. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, а на основу Решења бр. 353-01-00332/2019-03 од 18.09.2019. године Министарство заштите животне средине именовало је за оцену услова утврђених у нацрту решења о издавању интегрисане дозволе за оператера, чланове Техничке комисије. Техничку комисију су чинили: Синиша Стојковић, дипл. инж. рударства, Одељење за процену утицаја, запослен у Министарству заштите животне средине, др Владимир Адамовић, дипл. инж. технологије, независни стручњак, Јасмина Ћурчић, дипл. еколог, Одељење за заштиту ваздуха и озонског омотача, запослена у Министарству заштите животне средине.

Задатак Техничке комисије је био да размотри захтев за интегрисану дозволу оператера и приложену документацију, нацрт решења интегрисане дозволе, мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности на израђен нацрт решења интегрисане дозволе, као и да анализира очекиване локалне и шире утицаје рада постројења на животну средину, материјална добра и живот и здравље људи, примену најбољих доступних техника, документацију коју је оператер приложио уз захтев за интегрисану дозволу, испуњеност услова из нацрта дозволе и да на основу свега донесе мишљење о издавању решења о интегрисаној дозволи.

Обилазак локације на којој се налази постројење обављен је од стране надлежног органа је 25.09.2019. године, како би се још једном сагледао рад постројења.

Састанак Техничке комисије за оцену услова у нацрту решења интегрисане дозволе за оператера ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, одржан је 30.10.2019. године у просторијама Министарства заштите животне средине.

Након разматрања захтева Оператера, приложене документације, нацрта Решења о издавању интегрисане дозволе, мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности на нацрт, чланови комисије су изнели своје коментаре. Чланови Техничке комисије посебну пажњу су обратили на услове у нацрту интегрисане дозволе прописане за емисије у ваздух и воде.

На основу захтева Оператера за издавање интегрисане дозволе, приложене документације уз захтев, обиласка локације, извештаја и оцена Техничке комисије, узимајући у обзир мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности у току поступка, Министарство заштите животне средине је донело одлуку о издавању решења о издавању интегрисане дозволе, регистарски број 17, Оператеру ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, као што је дато у диспозитиву овога решења.

Трошкове Републичке административне таксе поступка издавања интегрисане дозволе у износу од 145,600,00 динара сноси Оператер, који је потврду о уплати исте приложио уз захтев за интегрисану дозволу.

Поука о правном леку: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор пред Управним судом у Београду у року од 30 дана од дана достављања решења.

Прилози:

- Ситуациони план
- Нетехнички приказ података на којима се захтев заснива (предат уз захтев)
- Листа докумената
- Листа правних прописа

Доставити:

- Оператеру
- У регистар издатих дозвола
- Републичкој инспекцији за заштиту животне средине
- Архиви

МИНИСТАР

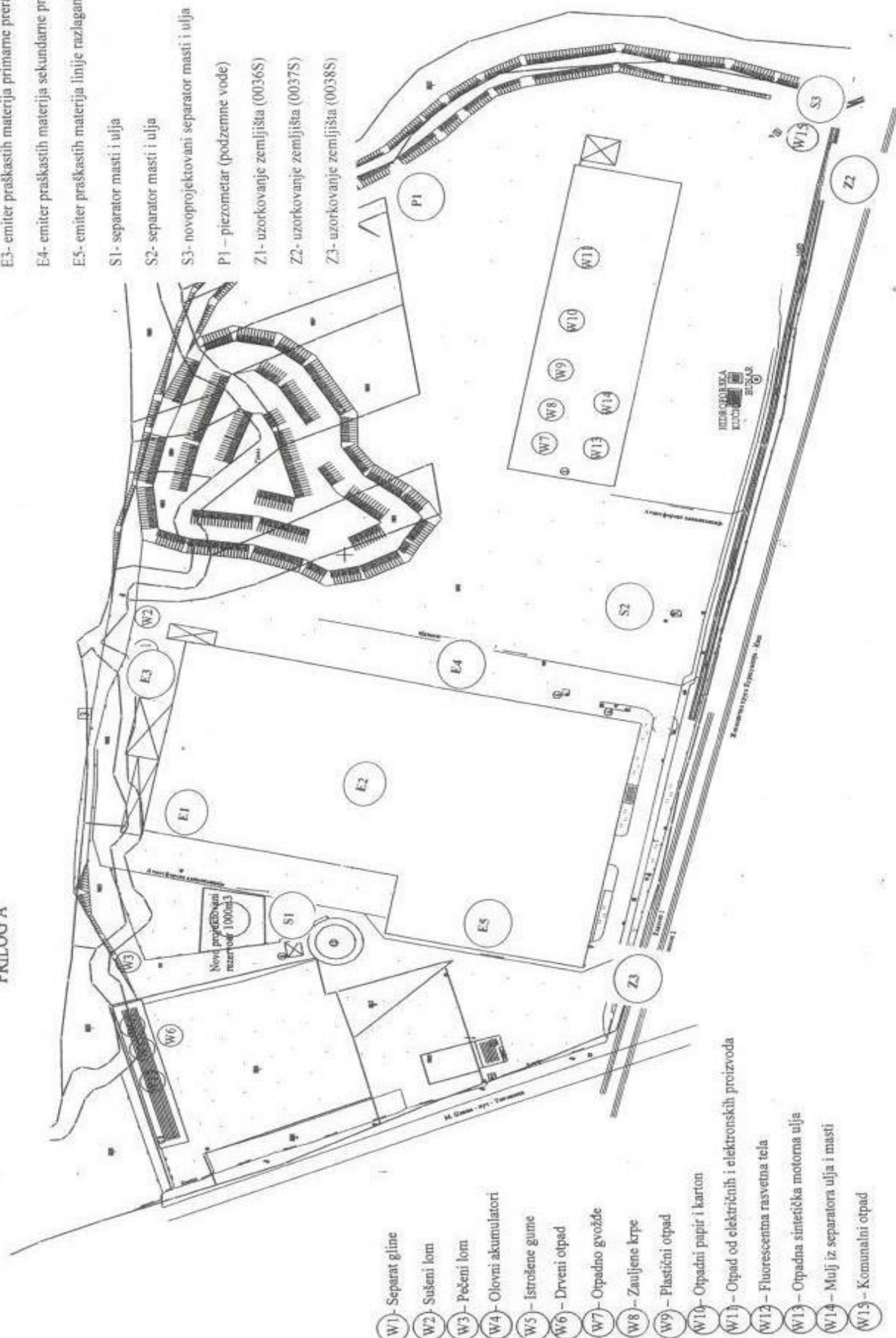
Горан Триван

ПРИЛОЗИ

PRIOLOG A

- E1- emiter gasovih supstanci tunelske peći
- E2- emiter praškastih materija tunelske sušare
- E3- emiter praškastih materija primarne prerade
- E4- emiter praškastih materija sekundarne prerade
- E5- emiter praškastih materija linije razlaganja

- S1- separator masti i ulja
- S2- separator masti i ulja
- S3- novoprojektovani separator masti i ulja
- P1 – piezometar (podzemne vode)
- Z1- uzorkovanje zemljišta (0036S)
- Z2- uzorkovanje zemljišta (0037S)
- Z3- uzorkovanje zemljišta (0038S)

- W1- Separat gline
- W2- Sušeni lom
- W3- Pečeni lom
- W4- Olovni akumulatori
- W5- Istrošene gume
- W6- Drveni otpad
- W7- Otpadno gvožđe
- W8 - Zaujene krpe
- W9 - Plastični otpad
- W10- Otpadni papir i karton
- W11 - Otpad od električnih i elektronskih proizvoda
- W12 - Fluorescentna rasvetna tela
- W13 - Otpadna sintetička motorna ulja
- W14 - Muij iz separatora ulja i masti
- W15 - Komunalni otpad